

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉ 8

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej

Fél évre ... 540 Lej

Negyedévre ... 270 Lej

Havonta ... 90 Lej

Hirdetések ártáblás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Termelőképtelenség.

Románia legnagyobb fatermelő vállalata fizetéseképtelen lett. Ebben a tényben nem a riport szenzációját kell észrevennünk csupán, mert felajdul belőle Románia rendszertelen és veszedelmes gazdasági politikája, amely előidézi a fizetéseképtelenségek tragikus láncolatát. Stern Dezső-cég fizetéseképtelenségét is egyrészt ez a hibás politika idézte elő, amelynek súlya alatt nyögnek nemcsak az összes romániai fatermelők, hanem minden kereskedelmi és ipari vállalkozás.

Románia erdőkitermelő ereje versenyre kelhet Európa összes államaival. Hatálmás, milliárdokat érő erdőségek vannak Erdély hegyein és sok százezer munkás, hivatalnok dolgozik, hogy kitermelje, szállíthatóvá tegye a rendelkezésére álló óriási anyagot. Románia el tudná látni a szükségben szenvedő összes szomszédos államokat tüzelő és épületfával. Nemcsak minőségben, hanem árakban is versenyezhetne mindazon külföldi fatermelővel, akik ma elveszik Románia piacát. Mégis az a helyzet, hogy Románia fatermelői nem képesek eredményesen kihasználni a rendelkezésükre álló kincseket, válsággal küzdenek és mint látjuk, a legnagyobb fatermelő cég is kénytelen volt bejelenteni fizetéseképtelenségét.

Ennek az insolvenciának is, mint annyi sok gazdasági katasztrófának, elsősorban Románia vámpolitikája az oka: a faexportörök a magas kivitel vámok miatt nem versenyezhetnek a külföldi áraival. A másik ok, a hihetetlenül magas szállítási tarifa. Leszögezhető, hogy Európa egyetlen államában sem olyan drágák a személy- és áruszállítási díjak, mint Romániában. Amíg egy vagon fa az erdőből a fozgatóhoz kerül, a fuvardíjak miatt megszázorozódik az ára. A horribilis szállítási díjak nemcsak a külföldieknek, hanem részünkre is túrhetetlenül drágává teszik a fát, ami nemcsak a fűteni akaró kisembereket sodorja kétségbeesítő helyzetbe, hanem a drága épületfák miatt akadályokat gördít az építkezés elé is.

A gazdasági konszolidáció hiányának tudható be az is, hogy a bankkölcsönökre szoruló nagyvállalatok csak óriási kamatok mellett juthatnak pénzhez. A nagy fatermelők hetykén milliókat fizettek ki munkabérekben. A munkabérek azonnal kell fizetni, míg a kitermelt anyagért csak egy esztendő múlva folyik be pénz. Ez dupla kamatvesztést jelent, mert magas kamatok mellett felvett kölcsönt kell igénybe venni a sürgős kiadások előteremtéséhez. A labilis lej szintén súlyosan nehezedik a fatermelőkre. A stabil valutájú Jugoszlávia és Csehszlovákia könnyen győzhet a versenyben az állandóan ingadozó valutájú Romániával szemben. A most kirobbant gazdasági katasztrófa messzehangzó robaja szolgáljon mementóul a kormánynak, és lássa be végre, hogy gazdasági politikájának sürgős revízióra van szüksége, mert különben a sok fizetéseképtelenség a termelés csődjéhez fog vezetni.

A Magyar Párt ragaszkodik az államsegélyhez.

Deák Gyula főtitkár szerint az állam köteles hozzájárulni iskoláink fenntartásához. — A parlamenti csoport tárgyalásai Duca miniszterrel.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Deák Gyula a Magyar Párt főtitkára Bucurestibe érkezett és dr. Willer Józseffel a magyar parlamenti csoport főtitkárával együtt, a különböző minisztériumokban egyenlőre, a kisebbségekre nézve sérelmes ügyben intervenáltak. Alkalmunk volt Deák Gyula főtitkárral beszélni, akinél elsősorban a Magyar Párt álláspontja után érdeklődtünk, melyet az újból aktuálissá vált államsegély ügyében elfoglalt. Ismeretes ugyanis, hogy az összes minisztériumokban most folynak a költségvetési munkálatok és bizonyos, hogy most fog eldőlni az a régóta vajdó kérdés is, hogy vajjon az 1928-as költségvetésbe belekerül-e a magyar kisebbség részére megállapítandó államsegély. Csak néhány nappal ezelőtt közöltük a közoktatásügyi államtitkár erre vonatkozó nyilatkozatát, aki kijelentette, hogy a parlament dolga lesz az, hogy határozzon a kisebbségi államsegély ügyében. Enne a kétségtelenül megdöbbentő válasza a Magyar Párt főtitkára a következőket mondta Bucuresti-i munkatársunknak:

— A Magyar Pártot egyáltalában nem

lepi meg ez a válasz, hisz az évek során át elhangzott kiterjedő kijelentések után, ez a mostani sem ér váratlanul bennünket. Nekem az a véleményem, hogy a kormány az államsegély kiutalását bizonyos feltételekhez kívánja kötni, (hogy milyenek ezek a feltételek, arról én nem tudok semmit) azonban abban bizonyos vagyok, hogy a pártunk semmi ilyesmi feltételt el nem fogadhat és a körömszakadtáig fogja követelni az államsegélyt.

— Ez a követelés nem méltányosságra támaszkodik és alku tárgya sem lehet, hanem törvényes jogaink vannak arra, hogy az állam köteles méltányos módon iskoláink fenntartásához hozzájárulni.

Dr. Willer József egy terjedelmes memorandumban tárt fel a különböző iskolák, köznevelési és egyéb sérelmeket és ezt a memorandumot átnyújtotta Duca belügyminiszternek. Információjunk szerint Willer József a holnapi nap folyamán találkozott Duca miniszterrel és bizonyos vagyunk benne, hogy a beszélgetés anyagának nagy részét — az államsegély ügyének kérdése fogja kitölteni.

Románia hiva a szabadkereskedelemnek.

Hajlandó az összes tiltó vámokat eltörölni, ha a többi államok is ezt cselekszik. — Nincs szó újabb földreformról.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A belpolitikai életben már két napja a legteljesebb szélcsend uralkodik. Egyes lapok ezt vihar előtti csöndnek mondják és úgy tudják, hogy a parlament megnyitása nem fog minden nyugalom nélkül lefolyni. Erre vall az a körülmény is, hogy a nemzeti-parasztpárt az utóbbi napokban állítólag már megváltoztatta eddigi álláspontját és ha nem is teljes számban, de több képviselő részt vesz a megnyitáson. Különböző véleménye lorgának is, aki most a néppárttal kezdett újabb tárgyalásokat az ellenzéki blokk összehozása érdekében. Azonban még kérdés, hogy az ellenzéki pártok elfogadják-e Maniuék eddigi ajánlatait, mert olyan hírekről és tudnak, amelyek szerint Averescu lorgával és Gogával újból akcióba kíván lépni s még a tél folyamán megkezdje a két párt reorganizálását. A Cuvantul úgy értesült, hogy Bratianu lonel már komolyan elhatározta kormányát átalakítását. Mint a nap legnagyobb szenzációját beszélük, — írja a lap — hogy valószínűleg már néhány napon belül Constantinescu Tancred kinevezése már befejezett tény, noha ez ellen Duca és Lupu dr. a legerélyesebben állást foglaltak. Constantinescu Tancred különben bírja a párt nagy többségének simpatiaját s mert Bratianu Vintila is így kívánja, Mrazeknek feltétlenül távozni kell, hogy helyét átengedje Constantinescunak.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter elkötelezve tegnap érkezett volt a minisztériumban a Genfben, október 17-én tartandó nemzetközi vámkonferencia kérdésében. Az értekezletről hivatalos kommunikét nem adtak ki, azonban a lapoknak pontos értesüléseik vannak az ülés lefolyásáról, amelyen Gheorghiu, a Banca Nationala igazgatója és a román vámbizottság elnöke, Popescu Cezar és Du-

mitrescu a kereskedelmi minisztérium osztályvezetői, valamint Stoicescu bucaresti-i nagyiparos is résztvettek. Eszerint az ülésen leszögezték Romániának a nemzetközi konferencián követendő magatartását. Románia a szabad kereskedelem mellett foglalt állást és a román delegátus által felolvasandó deklarációban leszögezi, hogy hajlandó az összes tiltó vámokat eltörölni a szabad kereskedelem értelmében, de csak abban az esetben, ha Európa többi államai is ugyanazt teszik. A deklaráció fenntartja azonban Romániának azt a jogát, hogy kivételes esetekben, mint például inség, vagy háboru esetén, Románia különböző tiltó rendelkezéseket léptethet életbe.

Politikai körökben élénken tárgyalják, hogy Olaszország meghatalmazott minisztere, Durazzo márkí követ tegnap megjelent Duca ideiglenes külügyminiszternél, akivel hosszasan tárgyalt. Jól értesült körök szerint ugyanis a látogatásnak bizonyos kimagyarázkodás volt a célja és a tárgyalás a magyar optánsok ügyével volt kapcsolatban. Durazzo állítólag felvilágosításokat adott Ducának, hogy Scialoja márkí Genfben miért támogatta a magyar álláspontot az erdélyi optánsper kérdésében.

Ciujról jelentik: Argetoianu földművelésügyi miniszter ma Ciujra érkezett és kijelentette a lapok tudósítójának, hogy a mókok felsegítésének ügyét nagyon elhamarkodták, mert az ország számos vidékén, így Máramaros és Szilágymegyében a lakosság sokkal nagyobb nyomorral küzd. A miniszter szerint újabb földreformról szó sem lehet és akik ilyen híreket terjesztenek, csak a zavarosban akarnak halászni. Az alba-iuliai gyűlésről Argetoianu kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt szokásához híven gyűléseket rendez, a többi pártok pedig kormányoznak.

Feltalálták a beszélő fénysugarat.

Egy bolognai egyetemi tanár megoldotta a drótnélküli telefonálás problémáját. — Biztosítani tudja a beszélgetés abszolút titkosságát.

(Róma, október 12.) Oirino Majorana bolognai egyetemi tanár szenzációs bejelentést tett a fizikusok nemzetközi kongresszusán, a melyet Comóban Volta szülővárosában tartottak meg a nagy fizikus centennáriuma alkalmából. Majorana tanár közölte tudóstársaival ama kísérleteinek eredményét, amelyeket az ultraviolet sugaraknak a rádiótelefonnal való felhasználása céljából folytatott és kimutatta, hogy találmányával sikerült megoldani a sugarakkal való beszédátvitelt. Röviden: Majorana professzor feltalálta a beszélő fénysugarat. A kiváló feltaláló gyakorlatilag is bemutatta találmányát nagyszámu. közönség előtt. A kísérlet a Como-tó két partján folyt le, amelyek egy kilométer távolságra vannak egymástól és az pompásan sikerült. bebizonyítva az olasz tudós találmányának abszolút hasznavehetőségét és pontosságát. A kiváló tudós szenzációs találmányát a következőkben ismertette a sajtó képviselői előtt:

— A leadóállomás készülékének — mondotta — legfontosabb része egy kvarc-lámpa és a higanygőzt termelő szerkezet, amelyek az ultraviolet sugarak előállítására szolgálnak. Ezek a sugarak bizonyos különleges kompozícióju lemezlapokon szűrődnek keresztül s ezen csak meghatározott sugarak hatolhatnak át. A fény erősségét mikrofonikus áram szabályozza, amely tetszés szerint erősíthető, vagy gyöngíthető. A mikrofon a hang által előidézett modulációkhoz megfelelő intenzitású láthatatlan sugarak korrespondálnak. A vetítőlemeznek egy külön szisztémája teszi lehetővé az ultraviolet sugarak koncentrálását a felvevő készülék irányába.

— A felvevő készülék a lehető legegyszerűbb: a leadóállomásról érkező sugarak egy rendkívül érzékeny fotoelektrikus kamarába koncentrálnak. Az áram modulációi, amelyeket a felvett fénysugarak változatai okoznak, a kellő módon kibővíülnek a rádiótelefon terén már ismert egyszerű módszerrel és a leadott hang vagy kagyló útján, vagy pedig hangtölcsérről kitűnően hallható. Amnyi bizonyos, hogy a hangleadás tisztasága ezzel a módszerrel olyan tökéletes, amilyent mindeddig senkinek sem sikerült elérnie.

Azt hiszem, hogy találmányomnak tudományos jelentőségén kívül igen nagy gyakorlati értéke is van. Az ultraviolet sugarakkal való telefonálást egyike legnagyobb előnye, hogy ezáltal biztosítani tudjuk az abszolút titkosságot, mert a sugarakat a készülékkel úgy lehet irányítani, hogy azok csakis egy meghatározott ponton legyenek felvevők. Másik előnye a találmánynak, hogy mentesíti a beszélőket mindenféle légköri vagy egyéb zavaró körülményektől és így a hang eredeti állapotban jut a felvevő készülékbe.

— Hosszu időn át folytatott kísérleteim során nemcsak rövidtávolságú beszélgetéseket sikerült teremtenem, hanem 20 kilométeren felüli távolságra lévő pontokat is össze tudtam kötni készülékemmel s a hang precizitása itt is ugyanaz volt, mint a rövidebb tá-

lati értéke is van. Az ultraviolet sugarakkal való telefonálást egyike legnagyobb előnye, hogy ezáltal biztosítani tudjuk az abszolút titkosságot, mert a sugarakat a készülékkel úgy lehet irányítani, hogy azok csakis egy meghatározott ponton legyenek felvevők. Másik előnye a találmánynak, hogy mentesíti a beszélőket mindenféle légköri vagy egyéb zavaró körülményektől és így a hang eredeti állapotban jut a felvevő készülékbe.

Maniu Gyula hajlandó bíróság elé állni.

Vállalja a felelősséget a választási visszaélésekről szóló intervjújáért. — Csak egyes, magukról megfélemlített birákat vádol a pártvezér.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata). Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy Maniu Gyula, a nemzeti-parasztpárt elnöke az általános választások után adott intervjújában azt a kijelentést tette, hogy az erdélyi és bánági választások eredményeit több vármegyében egyes birák vizsgálatai és a nemzeti-parasztpárt hátrányára törvényellenesen befolyásolták. A sibiui birák ezt a nyilatkozatot magukra nézve sértőnek találták és az igazságügyi miniszter felhatalmazása alapján a cluji törvényszéknél rágalmazás miatt pert indítottak Maniu ellen.

Maniu Gyula a cluji ügyészség felkérésére ma délelőtt tíz órakor megjelent Bossie főügyész előtt, aki felvilágosítást kért a pártvezértől a választások utáni időben adott s több lapban leközölt interjújával kapcsolatban. Maniu elismerte, hogy az intervjút ő adta és annak leközölt tartalma intencióinak megfelel s ezért mindenben vállalja a felelősséget. Kijelentette, hogy az interjú szövege nem vonatkozik általánosságban a román bíróságra és ez a szövegéből világosan ki is tűnik, hanem csak ennek, egyes magukról megfélemlített tagjaira. Hangsúlyozta, hogy élni kíván azzal a törvényben biztosított jogával, hogy állításainak valódiságát bizonyítsa és tiltakozott az ellen, hogy intervjújából egy mondatnak csupán egy részét tegyék vizsgálat tárgyává és inkriminálják, kijelentette, hogy az interjú egész tartalmanak valódiságát kívánja bizonyítani. Ezért kéri nemcsak Sibiumegye, hanem az intervjúban felsorolt összes megyék — a lapok által tévesen említett Szamosmegyét kivéve — választási jegyzőkönyveinek beszerzését, amelyek beérkezése után elő fogja terjeszteni bizonyítékait. Igazolni fogja azt is, hogy speciálisan Sibiumegyében is akadtak az ott alkalmazott birák között olyanok, akik a választások eredményeit törvényellenesen befolyásolták. ellentétben a vármegye biráinak túlnyomó többségével.

volságokon. Ez az eredmény óriási jelentőségű, mert az eddigi kísérletezők, akik ebben az irányban némi eredményt tudtak elérni, a legjobb esetben is csak néhány száz méternyi távolságban használhatták rádiótelefonikus készüléküket.

Arra a kérdésre, hogy ennek a találmánynak a jövőbeni fejlődése várható-e, a kiváló tudós így válaszolt:

— Véleményem szerint ez nagyon lehetséges. Ha visszagondolunk a drótnélküli táviratozás és telefonozás első, bizonytalan kísérleteire és szembeállítjuk velük e találmánynak mai kezdetleges állapotában is nagy gyakorlati jelentőségét, akkor joggal bízhatunk abban, hogy ennek a felfedezésnek a tökéletesítése olyan sikerrel fog járni, amely a legvérmesebb reményeket is túl fogja szárnyalni. A kísérleteket mindenesetre tovább folytatom és azután majd meglatjuk.

Miután a parlament október 15-én összeül, Maniu ellen az eljárás nem folytatható kiadatás nélkül. Éppen ezért valószínű, hogy amennyiben az ügyészség elszánja magát a vádemelésre és a pert lefolytatja, úgy Maniu immunitási jogának felfüggesztését fogják kérni a parlamenttől, ahol ennek tárgyalása bizonyára élénk politikai vitát fog előidézni, bár kétségtelen, hogy Maniu maga fogja kérni, hogy a kamara függessze fel mentelmi jogát ebben az ügyben.

EJ UCHNYEM...

Váljal hajósok dal. Örökszép orosz dal, postikus magyar szöveggel, 36. — lej. :: Mindenütt kapható. 4715

TARCA.

A térd-premierje.

Irta: SZÁSZ ZOLTÁN.

Nem minden premier tart egy estén át, mint egy színházi premier. Van, ami három évszázad alatt bontakozik ki a világ előtt, mint például a kereszténység. Most néhány éve már egy testrészt premierjét szemlélhetjük, egy valóságos erkölcs-tanulmány és művelődéstörténeti darab bemutatkozását, a női térdet. Nem mint természeti jelenséget; ennek a kibontakozása a szerves formák világában talán évmilliók előtt történt s évezrekig tartott; hanem mint a női test szabadon látható darabját, mely elől felhúzták az eddig reá boruló függönyt, a szoknyát.

Mert valóságos premier ez. Látszik ez azon a rejtett lázon, amellyel a nők ezt az új szabadságukat uccán, téren, társasösszejeveleken meghordozzák. Különösen a legilatabbak, akik legbátrabban és legbőkezűbben mutogatják lábuknak ezt az eddig rejtőzködésre kényszerített szakaszt, szinte exhibicionista, persze nagyobbára tudattalan gyönyörrel cselekszik ezt. De premierre vall az a kritikaözőn is, amely ezt a divatot körülcsapja. Pártok támadnak ellene és mellette. Mindenki elmondja a véleményét róla, sőt mint ez egy háború utáni szabadságmozgalomhoz illik, hatósági szabályrendeletekkel is szorongatják. Még az is premierre vall, hogy ez az új divat nem illeszkedett még be teljesen a női öltözködés többi formái közé, még gyakran zavarokat okoz a női testtartások, mozdul-

latok, taglejtési szokások eddigi lepergésében. Gondoljunk csak a nagyon rövid szoknyájú nők kézmozdulataira, amelyekkel leülés előtt, vagy ülés közben szoknyájukat lefelé húzogatták, vagy szabályos esésűvé rendezik. Ugy látszik azonban, az új divatformának sikere van. A darab műsoron fog maradni, ami azt jelenti, hogy beleilleszkedik a női öltözködés elfogadott vonalrendszerébe. Az erkölcs, sőt az erkölcsrendelet pedig tudomásul fogja venni ezt a beilleszkedést s a vitatkozók napirendre fognak térni fölőtte.

Amint hogy napirendre tértek a térd elődjének szabadságharca, ama másik női lábrészlet felszabadulása fölött, amely néhány év előtt ép úgy a kritikák keresztútján, az erkölcsösködő szólamok vesszőfásorán keresztül vonult be a megszokottságba. Mert a női szoknya megrövidülésének volt már egy, a maihoz hasonló kritikus korszaka, volt már egy hősi thermophilei szorosa. A boka körüli harc volt ez. Mindaz, ami most a szabad térd ellen felvonul, ott békétlenkedett a boka-tájéék kibontakozása körül is. Ez volt az első ugynevezett pikáns lábterület, melynek harcolni kellett azért, hogy elveszítse pikáns jellegét. Már a hosszuszoknya idején itt, a boka táján volt kedvelt áttörési pontja a női formák titkaiért rohmozó pajkos és kíváncsi férfitekinteteknek, de főterülete a női kacérság esalogatási stratégiájának is. Mi mindent jelentett akkor egy kiadósabb, a bokát láttató szoknyalebbenés, micsoda művészi billentvűzéssel kezelt skálája a tudatos szoknyaemelgetésnek fejlődött ki ezekben az időkben korzón, bálteremben s főleg esős időben uccahosszat. Ez volt az, amit akkor előszeretettel pikánsnak

neveztek, ezzel a francia szóval, amit a franciák ilyen értelemben körülbelül sohasem használtak, de a németek általánossá tettek, a magyarok pedig mint igazi francia szót és jelenséget átvettek a németektől. Hol van azonban a tavalyi hó, sőt a tavalyi hó? A szabadon látható boka ma már természetes, magától értetődő jelensége a mai civilizált társadalmi életnek.

Az a nagy szabadságharc, melyet a nők öltözködésük testet-lelket elnyomó maradiságai és rutságai ellen legutóbbi időkben folytattak, ime szerencsésen eljutott a szoknya olyfoku megrövidüléséhez, lehetne mondani megokosodásához, amely a térdet is teljesen szabaddá tette. Mindnyájunk szemelátára zajlott le ez a szabadságharc, mely elsőpörte a hosszú szoknyát, a csonthetetes fűzőt, a hosszú kontyos hajzatot s amely most ostromolja a magas cipősarkot, előbb-utóbb valószínűleg a női kalapot is el fogja tüntetni vagy legalább is egészen alkalmi ruhadarabbá fogja hanyatlítani s végül az arcfestésről is leszoktatja a nőket. Micsoda diadalmas ut ez, s mennyi hazug erkölcsi maradisággal kellett megküzdenie ennek a küzdelemnek, amíg idáig jutottunk, illetve a nők idáig jutottak. Van ebben valami különösen megnyugtató. Az ész, a célszerűség, az egészség, a szépség, a szabadság győzelmeinek valószínűségeit igér ez más területekre vonatkozólag is. Fájdalom azonban, nem minden területen oly gyors a haladás tempója, mint amilyen volt azon a rövid, bár el kell ismerni, ingerlő utvonalon mely a női boka és a női térd között terjed.

Tomescut nem rendelték vissza Bucurestibe.

A vezérfelügyelő megcáfolja az elutazásáról elterjedt híreket.
Befejezi Aradon a vizsgálatot.

(Arad, október 12.) Tomescu vezérfelügyelő ma délelőtt folytatta a vizsgálatot a prefekturán. Ma délelőtt az a hír terjedt el a városházán, hogy miniszteri távirat érkezett, amely a vezérfelügyelőt visszarendeli Bucurestibe és utasítja, hogy október 15-től Focsaniában folytasson le vizsgálatot az ottani városi tanács ellen. Megkérdeztük erre vonatkozólag Tomescu vezérfelügyelőt, aki a következőket mondotta:

— Az elutazásomról szóló hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben én Aradon maradok, amíg a vizsgálatot be nem fejeztem.

Tény, hogy kaptam a minisztériumból egy táviratot, amely arról szól, hogy egy másik városban folytassak le vizsgálatot, az azonban nem áll, hogy félbeszakítom aradi munkámat. Ami az aradi vizsgálatot illeti, a munka lassan halad csak, mert minden aktát tüzetesen nézek át. Nem akarok felületes munkát végezni és így a vizsgálat még néhány napig el fog tartani.

Tomescu vezérfelügyelő tehát az eredeti terv szerint holnap folytatja a vizsgálatot az aradi városházán.

Könyörtelenül letörlik a cseh vasutas-sztrájkot

Háborus rendelettel militarizálják a vasutat.

(Prága, október 12.) Naimann vasutügyi miniszter lapja, a „Reforma” hirt ad arról, hogy a csehszlovák államvasutak igazgatói tegnap Prágában értekezletet tartottak, amelyen a vasutasszervezetek akciója került megbeszélésre. Az értekezleten szó esett arról, milyen eszközöket vennének igénybe a vasutasok sztrájkja vagy passzív rezisztenciája esetére. A minisztérium maga úgy véli, hogy a konfliktus elfajulására nem kerül sor, mert a vasuti személyzet nagyobb része lojális és példásan teljesíti szolgálati kötelességét. A sztrájkra való hajlandóságot és a veszedelmesebb

harci kedvet inkább csak a vasuti műhelyek munkásai körében lehet észrevenni. A vasutigazgatóságok minden körülmények között képesek lesznek a nemzetközi vonathorgalmat és az élelmiszerszállításokat lebonyolítani. Ha minden számítás ellenére a konfliktus mégis sztrájkra vezetne és a megtett intézkedések nem bizonyulnának elegendőnek, sor kerülhet olyan rendelet kibocsátására, melynek példájául az 1914. évi háborus rendelet szolgál. Ez a rendelet a vasuti sztrájkot és üzemek munkájának megzavarását fogházbüntetéssel és azonnali elbocsátással sújtja.

Aradon a színházi szezonban nem működhetik cirkusz, varieté és orfeum

A városi permanens bizottság érdekes határozata az állandó színház védelmében.

(Arad, október 12.) A városi permanens bizottság ma délután egy olyan határozatot hozott, amely eddig egyedülálló egész Erdélyben.

Ma délután a permanens bizottság ülésén ugyanis a Royal-cirkusz kérvénye került tárgyalás alá, amelyben a cirkusz engedélyt kért arra, hogy október végén Aradon játszhasson. Mielőtt a bizottság határozott volna, Angel István dr. polgármester kifejtette a bizottság előtt, hogy az egyik, érvényben lévő, városi szabályrendelet szerint akkor, amikor az állandó aradi színház megkezdte szezonját, nem játszhat a város területén cirkusz, orfeum, vagy varieté. Elmondotta a polgármester, hogy a mai nehéz viszonyok között a színházak amúgy is válságban küzdenek, mert a közönség nem tudja kellőképpen látogatni az előadásokat. Ilyen viszonyok között a városnak

kötelessége megvédeni állandó színházát a konkurenciáját és ezért meg kell akadályozni, az általános emberi kultúra érdekében, hogy a cirkuszok, orfeumok, varieték magukhoz ragadják a közönséget a színházaktól. Javasolja tehát, hogy a permanens bizottság léptesse érvénybe a városi szabályrendelet említett pontját, amelytől eddig eltekintettek, ne adjon engedélyt hasonló előadások megtartására. A bizottság egyhanguan hozzájárult a javaslatához.

A határozat értelmében a színházi szezon befejezéséig Aradon nem lesznek cirkuszelőadások. Kivétel egyetlen esetben van. Miután azonban a város már hónapokkal ezelőtt engedélyt adott a Kludsky-cirkusznak, hogy november 5-ikétől Aradon játszhasson, ezt az engedélyt utólagosan nem lehet visszavonni, ez egyetlen esetben kivételt tesznek a szabályrendelet alól.

Védekezés a baktériumokkal való gyilkosság ellen

A francia kamara állami felügyelet alá fogja helyezni a baktériumtenyésztéseket. — Egy orvos egész családját kiirtotta bacilusokkal, hogy örökölhessen.

Catagene francia képviselő a napokban törvénytervezetet nyújtott be a kamarához, amely a baktériumok által okozott gyilkosságok elleni védekezést célozza. A tervezet követeli a kórházak és a tudományos intézetek legszigorúbb ellenőrzését, ahol nagy baktériumtenyésztéssel kísérleteznek, a privátlaboratóriumokat pedig állami felügyelet alá kell helyezni. Catagene rámutat arra a lehetetlen helyzetre, hogy mindazoknak, akiknek revolverük van, fegyverviselési engedélyre van szükségük, akiknek pedig baktériumot tartalmazó tubus van birtokukban, ami esetleg 1000 emberélet kioltására is elegendő, azok semmiféle ellenőrzés alá nem tartoznak.

A tervezet híre szerint elfogadják az összes pártok, mivel Franciaországban számos gyilkosság történt az utóbbi időben, amit baktériumokkal hajtottak végre. A legnevezetesebb volt az ilyen bűntettek közül a Girard-ügy, amely 1918-ban történt. Girard párisi orvos tifusz- és kolera-bacilusokkal megölte két öccsét, egyik unokatestvérét és egy unokahugát. A bűntette csak később jötték rá, mert mindenki azt hitte, hogy az

orvos rokonai normálisan, tifusz és kolera következtében haltak meg. Az elhunytak azonban mind nagy összegre voltak biztosítva és haláluk után Girard felvette a biztosítási díjakat. Ez terelte rá a gyanút. Elfogták, de ítéletre nem került sor, mert Girard börtönében öngyilkos lett.

Catagene még több esetet sorol fel tervezete támogatására, amelyet a francia parlament minden valószínűség szerint magáévá fog tenni.

— Szabályozzák az uccai forgalmat Aradon. Az aradi államrendőrség közlekedésügyi osztályának vezetője szombaton délután négy órától iskolát tart az aradi bérkocsisoknak, sofőröknek és kerékpárosoknak az új közlekedési szabályokról. A szabályok megismerése céljából járművek nélkül kötelesek megjelenni az összes érdekeltek, mert a közlekedési kihágásokat ezentúl rendkívül szigorúan büntetik. Aradon különben az utóbbi napok óta több közlekedési rendőrt teljesít szolgálatot, akik Parvulescu subkomisszár felügyelete alatt állanak. A közlekedési rendőrök rövid idő múlva külön egyenruhát kapnak és tányersapkát fognak viselni.

ELIDA

SZAPPAN, KRÉM, SHAMPOO, PUDER

A szovjet kabaréja.

Primitív sületlenségekkel szórakoztatja a közönséget egy Berlinben vendégszereplő orosz kabarétársulat, melynek nagy sikerei vannak Oroszországban.

(Berlin, október 12.) A „Kék zubbonyok” orosz munkáskabaré, jobban mondva óvoda felnőttek részére. Az előadásból legalább az tűnik ki, hogy Szovjetországra analfabétáknak tartják az alattvalókat. A berlini Piscator színházban vendégszerepelt egy ilyen kabaré, mint éjféli előadás.

Felvonult a színpadra négy férfi és négy nő kék zubbonyban, fejükön borsapka. Első kép: a szovjetsajtó parádéja. Mindegyik szereplőnek óriási piabászs van a kezében, a másikkban pedig valamelyik szovjetorgánium fejeoldala vászorra festve. A szereplők egy-egy versikét mondanak el arról, hogy milyen a lap és milyen hasznos azt olvasni. A második kép a szovjethadcsereg. A nyolc szereplő a különböző fegyvernemeket ábrázolja. A vörös érzelmű frontarcosok viharosan tapsolnak a karzaton.

Oroszországban a szovjet behozta a nyugati mértékrendszert. Ezt is népszerűsíti a kabaré. Halatlanul szellemes a refrénje az egyik kupténak:

„Egy méterben van száz centiméter és száz liter, az egy hektoliter.”

Van paródia is. Az orosz kórusokat gúnyolják, állandó és unalmas Volga-dalakkal. Végül egy szkeccs. „Ford és Oroszország”. Ford ingámatlan frakkban és négyszögletes csontkeretes szemüveggel diktál titkárnőinek és közben fogad egy újságíró, akinek megjósolja a szocializmus bukását. Csakhamar azonban ajultan esik össze, mert meghallja, hogy a szocializmus győzött Oroszországban. Ezután a marxista szervezetet mutatják be a színpadon szimbolikus gimnasztikai csoportokban. Utánozzák a mozdonyt, sőt a rotációs gépet is.

Hatezer ilyen „társulat” működik Oroszországban és azt mondják, hogy a vidéken óriási sikerrel játszanak. Egy azonban bizonyos: ha a német munkásság részére csinálnának ilyen kabarét, az kikérné magának ezt a szellemi lealacsonyítást.

NEM TITOK

hogy a legtöbb szép asszony és leány üdését, fiatalos, vonzó külsejét a gondos és céltudatos szépségápolásnak köszönheti. Segítőtársai ebben a valódi

DIANA

ARCKRÉM, SZAPPAN és PUDER,

amelyek csodálatos hatását semmiféle más szépítő szer nem pótolja.

Mindenütt kaphatók!

Ellopták

a világ legkisebb portréját

Fénykép, amelyet csak mikroszkóp segítségével lehet látni. — Egy nagynevű tudóst gyanúsítanak a mikrofotografia csodájának eltüntetésével.

(London, október 12.) Páratlan érdekessé-
gü lopás tartja izgalomban most a londoni
rendőrséget. A nyomozás, amelyben a Scott-
land Yard legkiválóbb detektívjei vesznek
részt, egy igen magas állású, előkelő urnak
sejteti a tolvajt, de maga az ellopott tárgy is
ritka dolog: a világ legkisebb portréja, ami
egyedülálló unikum.

Az angol fényképészeti társaság nagy ki-
állítás rendezett Londonban saját palotájában.
Ezen a kiállításon mindent lehetett látni, ami a
fényképészet történelméhez hozzátartozik. A
legrégibb masináktól kezdve a mai fotografia
csodagépéig, a Daguerre-féle árnyképektől a
legművészebb kivitelű színes fényképekig,
mindent megtalálhattott ott a publikum.

Legnagyobb érdeklődés azonban az u. n.
mikrofotografiák iránt nyilvánult meg. A mik-
rofotografia a fényképészetnek egy egészen új
ága, alig pár évtizedes, amelynek tudományos
jelentősége is van. A gyűjteményben csupa
olyan fényképek voltak, amiket szabad szem-
mel nem is lehetett látni, csak erős nagyító se-
gítségével. Volt azonban a kollekciónak egy
ritka disze, egy miniatűr fénykép, amit még na-
gyítóval sem lehetett látni, csak mikroszkóp-
nal. Ez volt a világ legkisebb portréja és a
fényképészet egyik feltalálóját, a francia leon
Niephore Nípeét ábrázolta. A képet a drezdai
Goldberg professzor készítette és sok százan
bámulták meg napokon át az optikának ezt a
csodáját. A kép oly kicsi volt, hogy belőle 110
darab fért volna el egy köröm felületén.

Két nappal ezelőtt a vitrin őrzésével meg-
bizott hivatalnok megdöbbenve vette észre,
hogy e híres fotografia hiányzik. Keresték
mindenfelé, de hiába, a világ legkisebb por-
tréja eltűnt. A rendőrség azonnal hozzátartott
a nyomozáshoz és a gyanú egy londoni egye-
temi tanárra irányul, egy nagyon neves férfi-
ra, akinek van ilyen gyűjteménye is. Poziti-
vum még nincs ellene, csak annyit állapítottak
meg, hogy a professzor napokon át órákig
nézte a képet, alig tudott megválni tőle. Való-
színű, hogy elragadta a művelődő szenvedélye
és mivel megvenni úgy sem lehetett, hát el-
lopja.

Elítéltek egy meggyógyult örültet

Az aradi tiszti főorvos bizonyítványa alapján letartóztattak és
másfél évi börtönre ítélték egy feleséggyilkost. — A tábla új
főtárgyalást rendelt el ez ügyben.

(Timisoara (Temesvár), október 12.) Ér-
dekes gyilkossági ügyben hozott ítéletet ma a
timisoarai (temesvári) királyi tábla. Még
1923-ban történt, hogy Holzinger János orci-
falvai gazdálkodó egy lapáttal agyonütötte
feleségét, azután a kutba ugrott. Lent a kut
mélyén kiáltozni kezdett és az elősietett szom-
szédok kihúzták a gyilkost, aki teljesen sértet-
len volt, de elméje megzavarodott. Holzinger
a módosi elmeorvóintézetben helyezték el,
ahol hosszú kezelés után visszanyerte egész-
ségét, de a gyilkosságra egyáltalában nem
emlékezett. A gyilkos férj gyámjává apósát
neveztek ki és amikor visszanyerte szellemi
képességét, Aradra jött, ahol Bradean Atha-
naz dr. megyei főorvostól orvosi bizonyít-

ványt kért, amellyel az árvaszéknél igazolta,
hogy épelméjű és kérte jogába való visszahe-
lyezését.

Az orvosi bizonyítvány tudomására jutott
a timisoarai ügyésznek és most a már ép-
elméjű Holzingeret felelősségre vonták felesé-
gének meggyilkolásáért. A gyilkost le is tar-
tóztatták és hosszabb ideig ült vizsgálati fog-
ságban. A főtárgyaláson az enyhítő körülmé-
nyek figyelembevételével egy és fél évi bört-
önre ítélték Holzingeret, aki az ítélet ellen fe-
lebbezett. A mai táblai tárgyalás úgy döntött,
hogy formai okok miatt megsemmisíti az íté-
letet és kötelezi a törvényszéket, hogy az ügy-
ben tartson új főtárgyalást.

Művészet.

Lyon Lea.

Szepessy Eta bemutatkozása az aradi szin-
házban.

Ma este Szepessy Eta, a szintársu-
lat új tagjának bemutatkozása volt az aradi
színházban. A budapesti Színiakadémia négy
esztendő tanulója után lépett az aradi köz-
önség elé, Bródy Sándor nagybecsű drámá-
jának: a Lyon Leának címszerepében. Tiszte-
letreméltó törekvés a színház részéről, hogy
fiatal és kezdő színésznők részére is teret
nyit és elismerésre is érdemes Szepessy Eta
igyekezete is, hogy elég bátorságot és erőt ér-
zett magában a sok mindent megkövetelő sze-
rep eljátszására, azonban végeredményben
egyét szögezhetünk le: Szepessy Eta bemu-
tatkozása nem járt azzal a sikerrel, amellyel
járhatott volna, ha a fiatal színésznő nem vág
neki egyszerre olyan feladatnak, amelyhez ru-
tin, nagy színésznők ritkán tapasztalható, ki-
fejlődött művészete szükséges. Pedig ha Sze-
pessy Eta, a színiakadémia kiválóan vizsgá-
zott növendéke, kezdetnek szerény és keve-
söt igénylő szereppel próbálkozik, talán me-
rőben ellenkező hangnemben íródnának e so-
rok, mert a fiatal színésznőnek kétségtelenül
vannak olyan kvalitásai, amelyek fokozatos
kibontakozás során végül is elismerhetők, di-
cséretesek. Ez az egyszerűen való nekiszala-
dás meg gondolatlanság volt, amelyből többet,
mint tanulságot levonni nem szabad. Egyébként
az előadásról csak annyit a mondanivalónk,
hogy méltatlan tolmácsolása volt Bródy Sán-
dor nagy drámájának. (S.)

* Zenekari hangverseny. A csernovici öt-
ven tagú zenekar tegnap este tartotta hang-
versenyét a Kulturpalotában. Játékuk nem ho-
zott csalódást, sőt kiváló dirigensük, Millea
művészi pálcájának sok finom momentumot,
részletkidolgozást és az intenciók precíz át-
vitelét köszönhetjük. Kiváló erőssége a ze-
nekarnak a réz- és fafúvósok kitünő együttese.
Műsorukat igen szerencsésen válogatták össze,
széles domináns benne a csillogóhangszerelésű,
színpompás elem. Az eddig nálunk nem hallott,
ázsiai elemekkel átszőtt, plasztikus orosz kom-
pozíciók (Rimski-Korsakow: Orosz lüsvét,
Borodin: Ázsiai pusztai hangulat, Glinka:
Kamarinszkaja), nem tévesztették el hatásukat.
A hangverseny gerincét Schubert Befejezetlen
szimfóniája képezte. A halhatatlan műből éteri
magasságok kristálytisztá fuvallata csapott
felénk. Főleg az első tétel előadásából érez-
tünk ki átgondoltságot és elmélyedt studiu-
mot. Saint Sains zongoraátíratból általános
ismert és plasztikusan ható Danse Macabre-ja
és végül Enescu román motívumokon
felépülő Rhapsodiája töltöttek be az est
sikerét. Dr. Sz. K.

* A színház heti másora. Csütörtökön 8 és fél
órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett.
(Bemutató előadás. Lengyel Irén felléptével. B.
bérlet). Péntek: 8 és fél órakor: A legkisebbik Hor-
váth-leány, operett. (Lengyel Irén felléptével. C.
bérlet). Szombat délután 4 órakor: Iglói diákok,
dalljáték. (Ifjúsági és népeledás felhelyarákkal.)
Este 8 és fél órakor: A legkisebbik Horváth-leány,
operett. Vasárnap délután 2 és fél órakor: Nótás
kapitány, operett. (Méréskei felhelyarák.) Délután 5
és negyed órakor: A legkisebbik Horváth-

leány, operett. (Rendes helyárák.) Este: Román
előadás.

* A legkisebbik Horváth-leány teljesen
felkészülve várja a csütörtöki premiert, amely
eseménye lesz az idei színházi szezonnak. He-
tényi Elemér főrendező hatalmas munkát vég-
zett a nagyszerű darab beállításával. Csányi
Mátyás karnagy hetek óta fáradozott a zene-
számok betanításával. A szereplők fokozott
kedvvel és nagy ambícióval néznek a premier
elő, amely a biztos siker jegyében fog lezaj-
lani. Lengyel Irén a ragyogó címszerepben,
Fekete Irén a végtelenül bájos mama szerepé-
ben, Betegh Béby és Szentgyörgyi Mária a
két Horváth-leány szerepében, ifj. Szendrey,
Győző, Deésy és Kun kacagtató szerepekben
elsőrangú fognak produkálni. A legkisebbik
Horváth-leány pénteken, szombaton és vasár-
nap délután 5 és negyed órákor van műsoron.

* Délutáni előadások. Szombat délután
felhelyárák mellett Farkas Imre népszerű dal-
játéka, Az iglói diákok van műsoron. Vasár-
nap délután 2 és fél órai kezdettel a tavalyi
szezon legnagyobb sikerű operettje, A nótás-
kapitány kerül színre. A grófnőt Horváth Mi-
ci, a címszerepet Jung János játssza.

Uj árlejtés a városi lakásokra

Felebbezés folytán két esetben megsemmisí-
tették az árlejtés eredményét.

(Arad, október 12.) Ma tárgyalta a per-
manens-bizottság a színházépületben levő vá-
rosi lakások árlejtése ügyét. A permanens-bi-
zottság két eset kivételével jóváhagyta az ár-
lejtés eredményét. Eiser Sándor 40.000 lejes
ajánlata ellen azonban felebbezés érkezett be,
amely szerint az árlejtésnél nem volt megfe-
lelő konkurrencia. A lakásra Eiser és Cserő
Béla, ugyanabban a lakásban lakó veje tett
ajánlatot és így az árlejtés nem volt szabá-
lyos.

A permanens-bizottság helyt adott a fe-
lebbezésnek, megsemmisítette az árlejtést és
15 napos határidővel új árlejtést írt ki. Egy-
ben kimondotta, hogy ugyanazon család két
tagja nem adhat be egy lakásra ajánlatot.
Megsemmisítették dr. Ropala Jenő ajánlatát
is az egyszobás lakásra, miután csak ő adott
be egyedül ajánlatot és így nem volt konkur-
rencia. Itt is 15 napos határidővel tűzték ki
árlejtést és Dombrádi Jenő kétszobás lakására
is ugyanezre az időre állapították meg az új
licitációt.

— Kik a Nobel-díj jelöltjei? Stockholmból
jelentik: A svéd sajtó az ezévi Nobel-díjakra
a következőket mondja a legkilátásteljesebb
jelölteknek: Az irodalmi díjra: Thomas Mann
és Sigrid Undset, továbbá Hardy, az angol
irodalom „Great old Man”-je, a norvég Dunn
Olaf, Deledda Gracia olasz író és Gid és
Clandel franciák. — Az orvosi díjra: Fibiger
dr., a rákkutatás dán specialistája, Cushing
amerikai agyvelőbész, a svéd Fahirus Ro-
bin dr., aki a vér fiziológiájának terén szerzett
magának nevet és végül a Párisban élő La-
vadi román tanár. — A fizikai díjra Wall-
haus német kutatónak van a legtöbb kilátása,
a vegyszeri díjra pedig Fajans svéd tanárnak,
akinek a rádióaktivitás terén végzett kísérle-
tei alapvető jelentőségűek.

A Stern Dezső-cég katasztrófális bukása.

Kétszáznegyven milliós passzívával fizetéseképtelen lett Erdély legnagyobb fatermelő cége. — Stern Ödön dr. felajánlotta a szanálás céljára a 4000 holdas ceglédi birtokát. — Budapesten feljelentés érkezett az insolvens cég ellen.

Stern Ödön dr.-t előállították a budapesti rendőrségen.

Egész Erdélyben hatalmas szenzációt keltett az a mai híradásunk, mely az ország egyik legnagyobb fakitermelő vállalatának fizetéseképtelenségéről számolt be. Mára ismeretessé váltak a nagy horderejű közgazdasági esemény részletei is. Az inszolvenciába jutott cég a Stern Dezső Fatermelő r. t., amelynek tulajdonosa dr. Stern Ödön, a nagyváradi közgazdasági élet egyik legnagyobb kapacitása, aki Középeurópa egyik legtekintélyesebb fakitermelőjének számított a piacon.

Mi okozta a cég bukását?

Beavatottak úgy tudják, hogy régebben a Stern Dezső-cég bizonyos zavarokkal küzdött és egy szanálási akció révén — amely mögött a Nagyvárad Hítelbank állott főként — jutott a Szurdits—Petróci Fakitermelő r. t. dr. Stern Ödön kezébe, amely tulajdonképpen tehertétel volt. A Szurdits—Petróci ugyanis már régóta, mint nem rentabilis üzem volt ismeretes, amelynek dr. Stern Ödön már vagy ötödik gazdája lett rövid idő alatt. A telep ugyanis olyan helyen fekszik, hogy mire a kitermelt fát szállításra alkalmassá teszik, sokkal drágább, mint bármelyik más termelő vállalaté, vagyis versenyképtelen. A Szurdits—Petróci-ra való állandó ráfizetés aztán krízisbe sodorta a többi vállalkozásokat is és így került a hatalmas Stern Dezső-konzern inszolvenciába. Hozzájárultak természetesen legalább 50 százalékosan a helyzet ilyen kialakulásához az általánosan rossz gazdasági viszonyok, a mikről mai tudósításunkban már említett tettünk. A cég az impériumváltozás után, mivel a magyarországi piacát elvesztette és mivel a termelési költségeket hosszú időre kell kihitelezni, kénytelen volt egyre nagyobb kölcsönöket igénybe venni és ezek kamatai szintén nem kis mértékben járultak hozzá az eladósodáshoz.

A konzern tartozásai a legutóbbi jelentések szerint 240 millió lejt tesznek ki. Ebben az óriási összegben nemcsak a bel-, hanem a külföldi piac is erősen érdekelve van, különösen két budapesti pénzintézet. Tegnap még úgy látszott, hogy a hatalmas vállalatot szanálni fogják. A cég ugyanis az erre vonatkozó tárgyalások során kijelentette, hogy a nagy faipari konzern minden hitelezőjének követelése 100 százalékos biztosítékot nyer. A tartozásoknak papíron különben is meg van a fedezetük erdőségekben, ipari vasutakban és faipari berendezésekben. Azonban még ezeknél is többet jelent az, hogy dr. Stern Ödön a konzern tulajdonosa felajánlotta a fizetési kötelezettségek fedezésére ceglédi 4000 holdas birtokát is.

Előállítják dr. Stern Ödönt.

A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, mert — mint azt budapesti tudósítónk későn éjjel érkezett távirata jelenti — az ügyben szenzációs fordulat történt Budapesten. A távirat a következőket jelenti:

Tegnap sokmilliárdos fizetéseképtelenséget jelentett Stern Ödön fatermelő. A fizetéseképtelenségben főleg a Magyar Általános Hítelbank és a Kereskedelmi Bank van érdekelve. Tegnap érdekes fordulat történt a fizetéseképtelenség ügyében. Winter fatermesztő cég feljelentést tett Stern ellen, akit azzal vádol, hogy nagymennyiségű fa szállítására nyolc és fél milliárd koronát vett fel, azonban a szállítást nem perfektualta. A feljelentés után a rendőrség előállította a főkapitányságra dr.

Stern Ödönt, aki azóta ott van és akinek a kihallgatása még mindig folyik.

Winter feljelentése csupán befejező momentum annak a hatalmas összeomlásnak, amelyre — állítólag — az első lökést a román államnak eszközölt szállítások adták meg, másrészt pedig Stern rossz üzlete, amit akkor csí-

Krisztust hívó zsidók gyülekezetében.

A gyűlés meghívott szónoka: Podmaniczky Pál báró. — Hevesi főrabbi a Krisztust hívók szektájáról.

(Az Aradi Közlöny Budapesti tudósítójától). Senkise hallott még róluk. A Methodista Egyház dob-uccai éttermének az ajtaján függ: A Krisztust Hívó Zsidók gyűlése 24-én este 8 órakor. Amint belépünk a gyülekezet termébe, nagy meglepetés ért bennünket. A hallgatóság a legkülönbözőbb társadalmi rétegekből jött el. Egy nem-zsidó van jelen: Podmaniczky Pál báró. És a többiek? Találkozunk itt ügyvéddel, fogorvossal, tanárral, a zsidó rabbiképző hallgatóival, a boltiszlógáig ugyszólván minden foglalkozással. Még Róbert bácsi, a szegények szakácsa, az is eljött. Ő is „Krisztust hívó zsidó”.

Tudósítónknak alkalma volt Podmaniczky Pál báróval elbeszélgetni, aki a következőket mondta:

— A gyülekezet elnevezése mindent megvilágít. Zsidók, de — hisznek Krisztusban. Az ótestamentum mellett elfogadják és hiszik az újtestamentumot. Ez nem érdekvonás. Sőt — meggyőződés. Nincs közöttük egyetemi felvételre pályázó diák... Nincs közöttük közhivatalra váró ember... Az ilyenek nem a Krisztust hívó zsidókhoz jönnek, hanem — kitérnek.

A Miatyánk — héberül.

A gyűlés megkezdődött. A Miatyánkot mondta el — héberül egy hetven év körüli bácsika. Hőfehér haja, finom öltözkű öregúr. Feiks Ábrahámnak hívják. Nagy talmudista és

nált, amikor a Hítelbanktól átvette a Szolnok-doboka megyei Szurdics—Petróci faterlepet. Stern híre szerint annakidején sokezer vaggon fát szállított a bucaresti-i miniszteriumoknak; azonban eddig még nem kapta meg a fa ellenértékét, amiért uzsorahitelekhez kényszerült folyamodni. Ezenkívül százezer dolláros amerikai kölcsönt vett fel. A túlságosan nagymértékű vállalkozások, valamint a megmondhatatlan kölcsönök létrehozta az összeomlást. A cég hitelezői először Nagyváradon, majd Budapesten tárgyalásokat folytattak a szanálásra vonatkozólag és már ott tartottak, hogy a szanálás módjairól vitatkoztak, amikor megtörtént a Winter-cég feljelentése. Az ügy valószínűleg polgári úton fog eldőlni és nem lesz semmiféle bünyvi következménye.

— Krisztust hívó zsidó. Ezután Podmaniczky Pál báró a Biblia Római leveleit magasztalja, de közvetlen hangú vallásfilozófiával fejteti. És a gyülekezet rajongással figyel. Az ügyvéd és a talmudista, az orvos és a boltiszlógatálkóznak.

„A zsidó ifju lelke éhes”.

Podmaniczky báró a társaság jövőjéről beszélgetett tudósítónkkal:

— Különösen a zsidó ifjuság van kirekesztve a vallásból. A hitben a lényeg nem ismerik, legföljebb a formáig jutottak el. A zsidó ifju lelke éhes... A jövő mutatja majd meg, hogy milyen táplálékot keres a lelkének.

Fölkereste tudósítónk Hevesi Simon dr. főrabbit. Eleinte nem akart nyilatkozni. Végül mégis elmondta véleményét az ügygel kapcsolatban:

— Nem tulajdoníthatok nagy fontosságot az ügynek. Forrongó idők utóhatása az ilyen szekták alakulása. A felekezeti béke megkívánja, hogy tiszteljünk minden olyan hitet, amelynek lényege: „Hiszek egy Istenben”...

Gramofonok és lemezek

rendkívüli nagyválasztékban és legolcsóbban 4439

HEGEDÜS cégnél Aradon

L. B. O. harisnyák

KELL és KRAUSZ-nál Arad.

Pilótánó az Océán felett.

Biztos a sikerben, mert az édes anyja imádkozik érte.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A rooseweldfieldi jelentések szerint Ruth Elder amerikai pilótánó tegnap délután öt órakor Haldemann pilóta kíséretében startolt Európa felé. A pilótánó, aki Páris felé repül, kijelentette, hogy teljesen biztos utja sikerében, mert édesanyja imádkozik érte. Veszélyes útjára a bibliát vitte magával. A repülők a hajóutat követik és óránkint 100 mérföldet akarnak megtenni. Az időjelzés szerint a repülőknek a vihar- és ködöznákon keresztül kell menniük. Táplálékul néhány szendvicset, sajtot, kávé, húst, csokoládét és rancsot vittek magukkal.

Az esti newyorki jelentések szerint az American Girl repülőgépet, amelyen Ruth Elder utazik, tulajdonképpen Haldemann Georges kapitány vezeti. Miss Elder férjes asszony és egy fogorvos asszisztensnője Floridában. Az utra magával vitte a nesseszerjét is, hogy biztosítsa úde megjelenését, amikor Párisban kiszáll, ezenkívül szerencsebabát, szerencsegyűrűt és bibliát vitt. Haldemann kijelentette, hogy reméli, hogy csütörtökre még nappal megérkezik Párisba.

PATT és PATACHON

legkacagtatóbb filmje a Polikán királya.

A tirol Castiglioni bukása.

Letartóztatták dr. Wutte Viktort, az osztrák

ügyi konjunktura egyik Napoleonját.

(Az Aradi Közlöny gráci tudósítójának távirata.) Ma délelőtt a rendőrség letartóztatta dr. Wutte Viktor, volt parlamenti képviselőt, a Graz—Köfleker Eisenwerke részvénytársaság volt elnökét, aki ellen csalásért tettek feljelentést. A volt elnökgazdát letartóztatása egész Ausztriában nagy feltűnést keltett, miután az osztrák pénzügyi konjunkturának egyik hőse volt, aki Boscell és Castiglioni-val együtt a konjunkturális évek Napoleonja volt.

Két évvel ezelőtt kezdett hanyatlani karrierje, amikor a „Zentralbank”-ban a hűbérurak között összeomlott és nem sokára megbukott a részvénytársaság is. A lapok értesülése szerint dr. Wutte az üzletvitelénél bűnös manipulációkat hajtott végre. A nyomozás főleg annak a megállapítására irányul, hova tűnt a konzern hatalmas vagyona. Az eddigi megállapítások szerint az adósság körül belül kétféle shillingre tehető, amire igen csekély fedezet van csupán.

— Gáti dr. kommunista képviselő védőként szerepel a Szántó-féle perben. Ungvárról jelentik: Szántó Béla és 54 kommunista társa szenzációs hümpörének főtárgyalása a napokban lesz. A nemzetközi orosz segélyszövetség Angliából, Franciaországból és Németországból megfigyelőket küldött ki a tárgyalásra. Ilyen megfigyelőként fog szerepelni Csehszlovákia részéről dr. Gáti József nemzetgyűlési képviselő, aki egyúttal védeni akarja a vádlottakat, ha külföldi illetőségűre való tekintettel ezt a magyar bíróság megengedi.

MEGNYILT!

sot lui RENDY és NAGY

urizsáló üzlete Arad, Bohus-pal. (Apofo mezi mellett)

!! Állandó angol szöveg raktár, szolid árak, modern szabás, elsőrendű munka!!

H I R E K.

Halló! Itt a berlini expressz

A 80 kilométer sebességgel rohanó vonatról kényelmesen telefonálhatnak az utasok. — A száguldó expresszt is fel lehet hívni bármely német városból.

Németországban már körülbelül egy év óta bevezették a telefont a Hamburg—Berlin vonalon és az erre közlekedő gyorsvonat utasai kényelmesen beszélhetnek telefonon lakásukkal, irodájukkal, miközben 80 kilométeres sebességgel rohogott velük az expressz. Ezen a vonatokon van egy drótnélküli telefonkészülék, amelyről a hang átmegegy a pálya mellett levő telefon huzalokra és a vonat utasa felhívhatja bármely város központját, amely kapcsolja a kért számot.

A német államvasutak most minden vonalra be akarják vezetni a telefonszolgálatot, sőt tökéletesíteni akarják azt olyképen, hogy a rohanó vonatokról Európa összes városait fel lehessen hívni. Ebben az esetben természetesen az is valóra válik, hogy a városokból fel lehet majd hívni a gyorsvonatot. Ebben az esetben ezt fogja kérni az otthon maradt feleség a központtól, ha Kölnbe utazott férjével akar majd beszélni!

— Halló! központ?... Kérem a 333-as kölni gyorsvonatot.

Valószínű, hogy a vonat-telefont csakhamar bevezetik a többi európai államok is. Ausztriában máris folynak nagyban a kísérletek az újítás bevezetésére.

— Goga és Averescu tanácskoztak a néppárt magatartásáról. Bucurestiből jelentik: Goga Octavian tegnap a fővárosba érkezett. A volt belügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Averescu tábornokkal a néppárt követendő magatartására nézve.

— Elfoglalta állását Románia új varsói követe. Varsóból jelentik: Davila, Románia új varsói követe ma nyújtotta át megbízólevelét Pilsudski tábornoknak, a lengyel köztársaság elnökének. Ebből az alkalomból a lengyel lapok kitüntető szimpátiával foglalkoztak Romániával.

— Csak a hadügyminisztérium műszervezése kerül a parlament őszi ülészaka elé. Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztériumban ma ülést tartott a legfelsőbb nemzetvédelmi tanács, hogy bizonyos előléptetéseket elintézzon. Valószínű, hogy a parlament őszi ülészakájában csupán a hadügyminisztérium újraszervezéséről szóló törvényt fogják elintézni, a többi speciális törvényjavaslat még a nemzetvédelmi tanács előtt marad tanulmányozás céljából.

— Hatzfeld herceg lesz a washingtoni német követ. Berlinből jelentik: A német kormány hír szerint a jövő héten betölti a washingtoni nagyköveti állást. Az állásra — a beavatottak szerint — a legkomolyabb jelölt Hatzfeld herceg.

— A városi gépüzemigazgató Bucurestiben. Kaufmann Kamil aradi gépüzemigazgató csütörtökön este Bucurestibe utazik hivatalos ügyekben. Távolléte alatt Tripa János aligazgató helyettesíti.

— Csak január 1-én szűnik meg a vasuton a negyedik osztály. Bucurestiből jelentik: A negyedik osztályú vasuti kocsik beszüntetését elhalasztották január elejéig, amikor az új vasúti tarifa is életbe fog lépni.

— Vállalhat-e más állást a Kulturpalota igazgatója? Érdekes ügyet tárgyalt ma a permanens bizottság. A bizottság elé Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató kérvénye érkezett, amelyben kérte, engedjék meg neki, hogy a Kulturpalota vezetése mellett tanári praxisát is folytathassa és az aradi liceumban taníthasson. A permanens bizottság mai ülésén a hivatalos javaslat az igazgató kérelmének viszszautasítását ajánlotta, Angel István dr. polgármester azonban kifejtette, hogy nem háramlik kár abból a Kulturpalotára, ha Nichi Lázár dr. tanít is, legfeljebb az igazgató elveszíti azt a fizetést, amit azért adnak neki, hogy ne vállaljon más állást. A bizottság heves vitába kezdett az igazgató kérelmével, azonban nem tudtak határozni, hanem az idő előrehaladottsága miatt holnapra halasztották el a végleges döntést ez ügyben.

Sztrájkolnak a zsilvölgyi erdőmunkások.

Nem akartak napi 85—90 lejért dolgozni. — A lónyai szénbányában is megállt a munka.

Petrozsényből jelentik: A zsilvölgyi erdőtelepek mintegy hatezer munkása ma sztrájkot proklamált és nyomban beszüntették a munkát. A munkabeszüntetésre az készítette a munkásokat, hogy a vállalatok néhány nappal ezelőtt 20 százalékkal redukálták a béreket, ami óriási elkeseredést keltett.

A legtöbb vállalat ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy az új bérmegállapítások arányban vannak a munkások békebeli javadalmazásával s ezért felszították őket.

— Az elemi iskolákat november elsején nyitják meg. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az elemi iskolákat csak november elsején nyitják meg.

— Reisinger Zsigmondné temetése. Arad társadalmának mélyszégyenese mellett helyezték örök nyugalomra ma délután az aradi izraelita temető halottasházából özvegy Reisinger Zsigmondné. A koporsónál dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mondott emlékedett szövegű beszédet, amely után az egyházi énekgyűjtő gyászadalokat énekelt szívhelyszőlőn, majd a gyászszertartáson megjelentek tömege kísérték a sírhoz az elhunyt uriaszonyt.

— Újabb árvíz pusztít a Regáthán. Bucurestiből jelentik: Caliacramegyében újabb árvíz pusztít, amely több községet víz alá borított. A forgalom teljesen szünetel. A Batova folyó hidját elvitte az ár.

— Készülődés a budapesti fürdőkongresszusra. Budapestről jelentik: József Ferenc királyi herceg vezetésével négytagú küldöttség járt Franciaországban, hogy a budapesti fürdőkiállításra meghívja a francia delegátusokat. Meglátogatták Briand-t, majd vasárnap Herriot vendégei voltak. Mindenütt szívesen fogadták a küldöttséget és kiemelték, hogy Franciaország örömmel vesz részt az 1929-ben tartandó kongresszuson.

— Rendkívüli közgyűlést tart az aradi ügyvédi kamara. Az aradi ügyvédi kamara e hó tizenhatodikán délelőtti rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya azoknak a panaszoknak a megtárgyalása, amelyek a törvénykezési eljárásokban az utóbbi időben mindgyakrabban fordulnak elő.

Szörme bundáját a legolcsóbban csak a „VICTORIA”-nál összefűzött divatházban veheti meg Arad, a Dacával szemben.

— Garázda vendég egy aradi vendéglőben. Sulyos botrány játszódott le tegnap éjszaka Aradon az Aranykerék-vendéglőben. Domokos György munkás berugott állapotban törött-zúzott kezdett a vendéglőben és amikor a tulajdonos csendre intette, megtámadta és ültetelni kezdte. Az előhívott rendőrnek csak nehezen sikerült a garázda embert megfékezni. Az eljárás megindult ellene.

— Az aradmegyei járművek sorozása. A vármegyei prefektúrán folyó motorikus járműösszeírásnál az I., II. és III. kerületbe tartozó járműtulajdonosok jelentkezése lejárt; a jelentkezést elmulasztottak azonnal jelentkezzenek. A többi kerületek jelentkezési ideje a következő: 13. és 14-én IV. kerület, 15. és 17-én V. és VI. kerületek, 18. és 19-én az ujaradi és radnai járás, 20. és 21-én a szentamrei és világosi járás, 22. és 24-én a kisjenői és pécskai járás, 25. és 26-án a borosjenői és tornovai járás, 27. és 28-án a borossebesi és halmágyi járás.

— Egy aradmegyei község a jegyzője ellen. Ma délelőtti Crocna községből egy küldöttség kereste fel Georgescu János prefektust. A küldöttség kérte jegyzőjének kicserélését, azonkívül vetőmagot és egy Negru János nevű községbeli 13 éves árvafiumnak az aradi árvaházban való elhelyezését kérték. A prefektus megígérte a küldöttségnek, hogy teljesíteni fogja kéréseiket.

hogy akiknek nincs nyírére napi 85—90 lejért dolgozni, mehet Isten hírével. A munkások erre tárgyalásokat kezdtek, miután azonban ezek nem vezettek eredményre, tegnap reggel beszüntették a munkát. Az erdőmunkásokkal egyidejűleg beszüntették a munkát a lónyai szénbánya munkásai is, akikkel szemben hasonló bérredukciót eszközöltek. Eddig 600 bányász lépett sztrájkba, akik elhatározták, hogy a végsőig fognak küzdeni a régi bérek visszaállításáért.

— Eddig 23 vagon búzát osztottak el a jégkárosultak között. Az emlékeztető jégverés sok községet fosztott meg termésétől és nagy nyomor állott volna be az egész megyében, ha Georgescu János prefektus hamarosan a szinlődők segítségére nem siet. A prefektus akciójára a minisztériumban nagymennyiségű búzát utaltak ki Aradmegye jégcsújtotta községei részére és gyors tempóban folyt a buza-kiosztás, amely sok embert mentett meg az éhségtől. Eddig a prefektus 28 vagon búzát osztott ki a megyében és munkáját még folytatni fogja.

— Több százezer munkás kísért utolsó útjára Stromfeld Aurélt. Budapestről jelentik: Ma délután ment végbe ünnepélyes keretek között Stromfeld Aurél, volt vörös vezérkari főnök temetése. A temetésen több százezer munkás vett részt, míg a katonákon tömérdek vörösszalagos koszorút helyeztek el. Az egyiken ez a felírás állt: „A bécsi Világosság kör”. A koporsónál Farkas István, a sírnál Kéthly Anna képviselők tartottak nagyszabású beszédet.

— Oláh Árpádné temetése. Özvegy dadai Oláh Árpádné, született Szathmáry Janka, ismert előkelő aradi uriaszony, október 10-én 66 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Az aradi urti társaságok ismert tagját ma délután fél 5 órakor temették el az aradi felsőtemető halottasházából nagy részvétel mellett. Az elhunytat nagy és előkelő rokonság gyászolja. Köztük dr. jakobi Lányi Lászlóné, aki édesanyját vesztette el az elhunytban.

— Felmerült a tengerből egy elsüllyedt sziget. Londonból jelentik: A Tonga-szigeteken levő brit konzul jelenti a kormánynak, hogy a hadan elsüllyedt Falkon-sziget ismét felbukkant a tengerből. Az ujonnan felmerült sziget másfél kilométer széles, ugyanolyan hosszú és rajta, a még működésben levő százméter magas vulkán áll.

— Felakasztotta magát egy tönkrement pécskai földműves. Jelentették az ügyészségnek, hogy Tóth Pál 65 éves pécskai földműves az elmúlt éjszaka felakasztotta magát. Tóth Pál valamikor jómódú ember volt, de a háború után teljesen tönkrement. Nem bírta tovább a nyomort és az éjszaka, amikor családja aludt, felpofozta a padlásra és egy gerendára felkötötte magát. Mire észrevették, már halott volt.

Kap hozományt!

ha beiratkozik a DANUBIA Biztosító T.-hoz Igazgatóság Timişoara. — Vezérügynökség Arad, Str. Meşianu, Forray-u. 11. Minerva. Ügynökök felvétetnek. 5325

— Meggyilkolt ember a kriptában. Bucurestiből jelentik: Titokzatos bűntényt fedeztek fel ma hajnalban a bucuresti-i Bellu-temető egy kriptájában. Az egyik temetőőrnek inspekciós körútján gyanusnak tűnt fel, hogy az egyik kriptá ajtaját nyitva találta. Lement a sírtüregbe, ahol egy meggyilkolt ember holttestét találta. A holttest teljesen levetkőztetve, üdő helyzetben volt és a fején hatalmas seb tátongott. Nyomban értesítette a rendőrséget, ahonnan bizottság szállott ki a helyszínre. Mindaddig még nem sikerült megállapítani az áldozat kilétét, aki valószínűleg jobb társadalmi osztályhoz tartozott. A rendőrség felfedése szerint a gyilkosságot többen követték el s a gyilkosok a kora esti órákban csakták ki áldozatukat a temetőbe, ahol végeztek vele. A rejtélyes bűneset ügyében széleskörű nyomozás indult.

— Még mindig gyilkol a háború. Párisból jelentik: A Reims közelében levő treloni csatater eltakarítása alkalmával egy gránát felrobbant. A robbanás két halott és két súlyos sebesült áldozatot követelt.

— Nézeteltérés Vass és Hermann magyar miniszterek között. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Irodát hivatalos helyen felhatalmazták arra, hogy a Magyarországon Vass és Hermann miniszterek konfliktusáról megjelent cikket megcáfolja. A lap említett cikkében azt írta, hogy a két miniszter között nézeteltérés keletkezett, amelynek következményeképpen Hermann kereskedelemügyi miniszter benyújtotta lemondását.

— Százezer aláírtas memorandum a pesti lakásfelszabáditás elhalasztásáért. Budapestről jelentik: Pénteken dönt a minisztertanács a lakásforgalom felszabáditásáról. Vass miniszter ezúgyben semmiféle küldöttséget nem fogad és így elutasította ma délelőn a nála jelentkező szociáldemokrata küldöttséget is, amely 100.000 aláírtas memorandumot akart átnyújtani, amelyben a lakások felszabáditását a jövő év novemberéig kéri elhalasztani.

— Véres harc egy rablóbandával. Iasi-ból jelentik: Vakmerő rablóbandát intézett az elmúlt éjszaka több felfegyverzett banda Singer harmanesti-i (iasi-megyei) korcsmáros ellen. Singer szerencséjére azonban több vásárosnak adott északára szállást, akik aztán ráfűztek az erőszakos felszakított korcsmaajtón bemerészkező banditákra, akik erre elmenekültek. Egy banditát súlyosan megsebesítettek a vásárosok golyói, aki aztán a csendőrségen elmondotta, hogy Musca hírhedt rablóvezér bandájának a tagja, amely banda eddig ötszáz betörést, utonállást és rablógyilkosságot követett el. Megjelölte a banda rejtékhelyét is, mire még a mai nap folyamán egy megerősített csendőrajt küldtek ki a rablóbanda elfogatására.

— Százötven hold erdő áll lángokban. Targu-Neamtiből jelentik: Ma hajnalban hatalmas tűz tört ki a város körüli több ezer holdas erdőszegben. A tüzet állítólag vándorcigányok okozták, akik több napig táboroztak az erdőben. A hatóságok minden intézkedést megtettek a tűz továbbterjedésének megakadályozására. Eddig mintegy 150 hold áll lángokban.

— Bernolák Nándor otromba rágalomnak mondja az ellene emelt vádak. Budapestről jelentik: Beszámoltunk arról a feljelentésről, amelyet a hatalmas Ungváry-vagyoni kecskeméti örökösei Bernolák Nándor volt miniszter és Milosevics János nyugalmazott államtitkár ellen tettek. A volt miniszter, a kiskorú Ungváry-árvák ügyvédje, ma nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy az egész bűnvádi feljelentés azért történt, hogy a Kuria előtt ne tudja kellőképpen megvédeni az árvák érdekeit. Leszögezte, hogy a feljelentés oly otromba rágalom, amilyenre a magyar jogi irodában még nem volt példa.

— Letartóztattak egy szélhámos „államtitkár”. Bucurestiből jelentik: A teleorman-megyei Tiganesti községben a csendőrség egy magyistűt szélhámost tartóztatott le. A vakmerő szélhámos Dumitriu Lazarescu, aki hol az állami árvagon-
dozó vezérigazgatójának, hol államtitkárnak adta ki magát és ebben a minőségében nyolc falu lakosságát zsarolta meg tekintélyes összeg erejéig. Lazarescut átadták a teleormani ügyészségnek.

— Súlyos vasúti szerencsétlenség a Fetesti állomáson. Bucurestiből jelentik: Fetesti állomáson egy vegyesvonat kisiklott. Nyolc kocsit a pályatestre zuhant és nagyrésztük megsérült. Két vasúti megsebesült, a pályatest annyira megrongálódott, hogy a személyvonatok egyelőre átállással közlekednek.

Elsimul a bolgár—jugoszláv konfliktus.

Az ígért rendszabályok kielégítik Jugoszláviát. — A merénylő kompromittáló vádakkal illeti Bulgáriát.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A jugoszláv-bolgár konfliktus mindinkább enyhül és most már bizonyos, hogy békés megegyezés jön létre a két állam között. Szófia jelentése szerint a bolgár kormány a legszigorúbb intézkedések fogadtatását ígérte meg a szófiai jugoszláv követnek. A felsorolt rendszabályok — mint azt Neszics jugoszláv követ Buroff bolgár külügyminiszternek kijelentette — teljesen kielégítik Jugoszláviát.

A nyomozás még mindig erőlyesen folyik annak megállapítására, ki készítette elő a merényletet Kovacevics tábornok ellen. Kovalev, az elfogott merénylő kihallgatása folyik és

— Megköveztek a tótok egy renegát cseh minisztert. Prágából jelentik: A tót néppárt vasárnap ülést tartott Besztercebányán, ahol Tiso miniszter beszélt. A gyűlés után kövekkel dobálták meg a menekülő Tisót, aki nemrég lépett a kormányba.

— Elkobozták a Prágai Magyar Hírlapot. Prágából jelentik: A Prágai Magyar Hírlap keddi és szerdai számát a hatóságok elkobozták, a küszöbönálló cseh választásokról írt cikkei miatt.

— A belga külügyminiszter romantikus házassága. Párisból jelentik: Romantikus házasságra készül lépni Vanderwelde belga külügyminiszter. A miniszter, akinek nősülése küszöbön áll, egy Backmann nevű francia tanárkisasszonyt vesz el.

— Peking felszabadult. Pekingből jelentik: Az északi hadsereg a hankai fronton több fontos gócpontot foglalt el a déli hadseregtől, amely rendetlenül menekül a hegysorosokon keresztül. Ezzel a déli hadsereg lemondhat ama reményéről, hogy Pekinget karácsonyra elfoglalja.

— Wilson unokahuga repülőgépen elindult Európa felé. Newyorkból jelentik: Graysonné, Wilson volt köztársasági elnök unokahuga, tegnap startolt Koppenhága felé. A párisi jelentések szerint Marseilles tengerészhadnagy tegnap délután Beirut felé startolt.

— Hercegek pörösködése a magyar főudvarnagyi bíróság előtt. Budapestről jelentik: A főudvarnagyi bíróság ma kezdte el tárgyalni azt az örökösödési panaszt, amit Cyrill bolgár herceg adott be Fülöp Józsiás szász-koburg-gothai herceg ellen, aki tudvalevőleg örököse Fülöp szász-koburg-gothai herceg hitbizományának. Cyrill herceg a hitbizomány magyarországi részére tart igényt, amelyeknek értéke egy millió aranykoronára rug. Fülöp Józsiás herceg képviselője a panasz elutasítását javasolta és egyúttal óvást emelt az ellen. A bíróság utasította Cyrill herceget és Dorottya hercegnőt, aki szintén mint panaszos szerepel ebben az ügyben, hogy Fülöp Józsiás beadványára írásbeli választ adjanak.

— A Kihazasítási csoport írást utóbbi oly nagy az érdeklődés, hogy az utóbbi időben hetenként 30—40 új tag jelentkezett, különösen vidékről. Miután a cél az, hogy az intézmény jól megalapozva felvirágozzék és céljának fokozottabb mértékben tehessen eleget, az igazgatóság a 16—22 éves tagok felvételi idejét f. é. november hó 1-ig megtoldotta, hogy mindenkinek alkalom adassék biztosítani a család leányaijának hozományát. Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Kihazasítási Csoportjának igazgatósága.

Hegedű, zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelné.

— Ritka szerencse felé vezető utat mutat meg Önnek lapunk mai száma. Olvassa el figyelmesen a Schwalm & Co. cég mai hirdetését. Gondolja és fontolja meg, mily könnyen juthat valakihoz és biztosíthat magának gond nélkül boldog életet.

egyes lapok szerint a Kihallgatás kompromittáló adatokkal szolgál a bolgár kormány ellen, amely — a vallomás szerint — összekötetésben állott a macedonokkal. Kovalev vallomása szerint a bécsi merénylőről híres Mancia Carnicichu férje Panse Mihajlov szervezte meg a merényletet és látta el a merénylőket pénzzel és fegyverrel. A Politika híradása szerint egészen biztosra tehető, hogy a merénylők a macedon forradalmi bizottság megbízásából cselekedtek. A lap szerint Kurtevi, a küszöbön álló meggyőzőnek maga csempészte át a merénylőket a bolgár-jugoszláv határon.

— Csak személyazonossági igazolvány ellenében fizetik ki a betegsegélyeket. Az aradi betegsegélyező pénztár vezetősége közli: Minthogy a betegsegélyek kifizetése, illetve felvétele alkalmával több visszaélés jutott tudomásunkra, amennyiben nem az illetékes személyek jelentkeztek a segélyek felvételére, ezennel tudomására hozzuk a pénztári tagoknak, hogy a jövőben csak a népesedési hivatal által kiállított személyazonossági igazolvány felmutatása esetén fogjuk a megfelelő segélyeket az arra jogosultaknak kifizetni. Meghatalmazás esetén más személynek pedig csak az esetben, ha a meghatalmazott a saját személyazonossági igazolványán kívül a segélyre jogosult pénztári tagnak az igazolványát is fel tudja mutatni. Azoknak, akik a jelzett igazolványokkal nem rendelkeznek, bármily segélyről is legyen szó, nem fogjuk kifizetni.

— Orvosi hír. Dr. Wiener visszaérkezett és újból rendel Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 19.

— Az aradi Filharmonia-Egyesület zenekari próbáit f. hó 14-én, pénteken 9 órakor a Városi Zenedében megkezdte. A t. működő tagokat, valamint mindazokat, kik orchesterjátékban gyakorlattal bírnak és közreműködni kívánnak, kéri az elnökség, hogy ezen próbán okvetlenül megjelenni szíveskedjenek.

Megszökött

egy timisoarei exportőr a reá bizott milliókkal.

(Timisoara (Temesvár), október 12.) Érdekes feljelentés érkezett ma a temesvári ügyészséghez. A feljelentést Radulescu Victor és Teicu Corneliu dr. adták be Taran Trailla általános ismert állatexportőr ellen, aki több millió lej erejéig károsított meg temesmegyei gazdákat. Taran néhány héttel ezelőtt nagyobb állatállományt vásárolt össze a megyében, a vételárakat azonban nem fizette ki. Azt mondotta az eladóknak, hogy az állatokat Bécsbe szállítja és visszaérkezése után azonnal fizet.

Taran-ban mindenki megbizott, mert esztendő óta bonyolít le nagy üzleteket és így aggodalom nélkül bízták rá pénzüket. Az exportőr azonban elutazott és nem tért vissza a jelzett időre Bécsből. Az eladók vártak egy ideig, aztán azt hallották, hogy Taran az összeszedett pénzzel Lengyelországba szökött. A feljelentés alapján az ügyészség megindította a nyomozást.

Tudja e, hogy ki Pelikán királya?
PATT és PATACHON
majd megfelel rája.

Aradi urileányok a kerítőnők karmaiban.

Timisoarára (Temesvárra) jártak át randevuzni, amíg a rendőrség haza nem toloncolta őket.

(Arad, október 12.) A timisoarai (temesvári) rendőrség ma két elegánsan öltözött leányt hozott át az aradi államrendőrségre. A jelentés szerint a leányokat már régen figyelte a timisoarai rendőrség és megállapította, hogy hetenként kétszer-háromszor átrándulnak és a kávéházakban töltik az éjszakát, ahol találkára hívják az ott tartózkodó férfiakat. Az egyik leány E. M., aki egy jobbmodu aradi polgári család gyermeke, a másik P. I., aki nemrég még iskolába járt Aradon és itt szolid, rendes leánynak ismerik. A rendőrség határozottan megállapította, hogy a leányok titkos prostitúcióval foglalkoztak és összeköttetésben állottak egy temesvári kerítőnővel.

Kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy hónapokkal ezelőtt kezdték meg a „szabad életet”, amikor egy asszonnyal megismerkedtek az utcán és az Temesvárra csábította őket. A rendőrség orvos vizsgálatra küldte a két megtévedt leányt és a vizsgálat megállapította, hogy egyik súlyos fertőző betegségben szenved. A beteg leányt azonnal kórházba szállították, a másikat pedig átadták a szülőknek azzal az utasítással, hogy tartsák szigorú ellenőrzés alatt. Mindkettőjük ellen folyik az eljárás tiltott prostitúció miatt.

Liliputi ország, ahol az uralkodó fizet alattvalóinak.

A Lichtenstein nagyhercegség három minisztere a Real-kávéházban alsózik. — Egy monarchia, melynek parlamentjében 15 képviselő ül és bélyegekből tartja fenn magát. — Miért önálló állam a Lichtenstein-fejedelemség.

(Vaduz, október 12.) Az európai sajtó néhány nap előtt újból foglalkozott Európában egyik legkisebb fejedelemségével: Lichtensteinnel, abból az alkalomból, hogy ezt a kicsiny országocskát árvízkatasztrófa sújtotta. A kicsiny országocskának, amely Svájc és Ausztria között terül el, II. János fejedelem az uralkodója, aki jelenleg 87 éves és állandóan Bécsben él. Trónörököse viszont Ferenc József herceg, az agg uralkodó fia. Az alkotmány értelmében II. János fejedelemnek ugyan kötelessége lenne az év egy részét az országocska fővárosában, Vaduzban töltenie, azonban az uralkodó az egész esztendőt inkább Bécsben tölti a Minoriten-platzon levő palotájában, míg a vaduzi fejedelmi kastély már inkább muzeumi célokat szolgál és turisták kedvenc kiránduló helye.

Az 1400 lakosu főváros, Vaduz legnagyobb nevezetessége a hegyen levő fejedelmi kastélyon kívül egy egyszerű és kicsiny kávéház, a Cafe Real, amelyben naponta együtt ülnek a kormány tagjai: Schädler professzor miniszterelnök és a két másik miniszter. Ez a három ur alkotja Lichtenstein kormányát, amely „alkotmányos örökös monarchia demokratikus és parlamentáris alapon.”

A 10.000 lakosu országocskában valóban virágzik a demokrácia. A polgárok két pártban tömörülnek, azonban a pártok között elvi különbségek aligha vannak, hiszen mindkét párt polgári alapon áll, a szocializmus Lichtensteinben ismeretlen fogalom. A jelenlegi kormánypárt, amelynek az országgyűlésen 15 mandátumból 9 mandátuma van, a néppárt. A másik párt neve polgári párt. Az elmúlt országgyűlésen az erőviszony épen fordítottja volt. Mindkét párt egy-egy újsággal is rendelkezik. A néppárt lapja, a „Lichtensteiner Nachrichten”, amely kedden, csütörtökön és szombaton, a polgári párté, a „Lichtensteiner Volksblatt”, amely szerdán, pénteken és vasárnap jelenik meg. Kettőn együttvéve tehát napilapot adnak, habár éles harcban állnak egymással, nem támasztanak egymásnak konkurenciát, hanem a hét napjait szépen megosztották egymás között.

A lichtensteiniak igen jól kamatoztatják önállóságukat. Már a háború előtt rájöttek arra, hogy a postai bélyegek jó jövedelmi forrást jelentenek és ezért a bélyeggyűjtők nagy örömeire évről-évre új bélyegeket bocsátottak ki és evvel egyensúlyban tartották az államháztartást. A háború végéig Lichtenstein vám- és pénzügyi uniót alkotott Ausztriával, a háború befejezése után azonban Svájccal lépett valutáris, postai és vámunióra.

Hadsereggel Lichtenstein nem rendelkezik és a háborúban is semleges volt. Amikor VI. Károly fejedelem 1719-ben nagyhercegségé emelte Lichtensteint, valószínűleg nem gondolt

arra, hogy országocskája két évszázad múlva nemcsak, hogy nem fizet majd civillistát fejedelmének, hanem még a nép fog követelni pénzt uralkodójától. A mostani árvízkatasztrófa pusztításai sem aggasztják a derék lichtensteiniakat, „majd fizet a fejedelem!” mondogatják.

Mértelme van tehát ennek az egész országocskának és miként lehetséges, hogy 1919-ben, amikor újra rajzolták egész Európa térképét, minden megváltozott, csupán Lichtenstein önállósága maradt meg?

A Lichtenstein-családnak nagy birtokai vannak Csehszlovákiában és az elkobzástól ezeket a birtokokat csak az a körülmény mentette meg, hogy a Lichtenstein-család szuverén uralkodó dinasztia. Ez a körülmény ad létjogosultságot ennek a kicsiny országocskának, ezért fizet a fejedelem szívesen alattvalóinak...

Hamiskártyások Ujaradon.

A csendőrség egy sipista bandának jött a nyomára, mely az ujaradi vendéglők látogatóit fosztogatta.

(Arad, október 12.) Az ujaradi csendőrség ma délelőtt az aradi államrendőrségre kísért be egy Szabó János nevű ujaradi embert, aki hamis és tiltott hazárdjátékokat játszott Ujaradon. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy Szabó több társával állandó látogatója volt az ujaradi vendéglőknek, ahol kártyázásra csábították és kifosztották áldozataikat. Tegnap éjszaka ismét Ujaradra ment ki a hamiskártyás banda és egy vendéglőben kártyázásra csábította a társaságot. A társaság tagjai közül az egyik megfigyelte a hamiskártyások manipulációit és észrevételeit kiosont, hogy értesítse a csendőrséget.

A hamiskártyások azonban neszt vették a veszedelemnek és idejekorán sikerült megszökniük. A csendőrség már az éjszaka folyamán nyomozni kezdett a banda tagjai után, akik közül azonban csak Szabó Jánost tudták elfogni. Szabó a rendőrségen tagadja, hogy hamisan játszott volna és azt állítja, hogy társait csak tegnap ismerte meg Ujaradon. A rendőrség nyomoz és előreláthatólag hamarosan kézrekerülnek a banda többi tagjai is.

APOLLOBAN MA

Trula a hercegnő
nagyszerű vigjáték

Lilian Harvey és
Hans Junemannal

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezd.
Az 5 és 7 óras előadás rendes olcsó helyárakkal.

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 6 és este 9 órakor utóljára

Lakásnélküli úr

Bolton Basckers világhírű szalón vigjátéka.
Főszerepben: Georg Alexander, (Bob Dody) és Margarete Lanner.

Rendes olcsó helyárak.

Aradon premier!
Holnapról Coolen Moore logujabb attrakciója

Huszonnégy nemzet vesz részt az amszterdami labdarugó olimpiádon.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Nemsokára lejár a jövő év május 27-én kezdődő amszterdami labdarugó olimpiád nevezési terminusa. Az 1924. évi párisi labdarugó olimpiádon 22 nemzet vett részt, jövőre 24 nemzet részvételével számolnak, úgy, hogy a selejtező mérkőzéseket valószínűleg Rotterdamban és Hágában fogják megtartani. Egyedül Amerikából 8 köztársaság szövetségei neveztek be, azonkívül elküldték már benevezésüket Svédország, Norvégia, Litvánia, Észtország, Németország, Hollandia, Belgium, Franciaország, Luxemburg, Írország, Spanyolország, Olaszország, Jugoszlávia, Svájc, Románia és Bulgária. Valószínű, hogy a közeli hetekben beérkeznek még Csehszlovákia, Oroszország, Egyiptom, Kanada és Japán nevezései is.

Ausztria, Magyarország, Finnország és Anglia részvétele kétséges, mivel ezek az államok a professzionizmus bevezetése óta az olimpiai játékokat illetőleg a tiszta amatőrizmus álláspontján állanak és tiltakozást jelentettek be az olimpiai bizottság határozata ellen, amely megengedi, hogy az amatőrök munkabér-megtérítést kapjanak. A többi államokban a professzionizmus elválasztása az amatőr labdarugástól még nem történt meg és így ezeket a nemzeteket javarészt hivatalos labdarugók fogják képviselni amatőr mezben és ezek ellen Ausztria, Magyarország, Finnország és Anglia nem akarják valóban amatőr csapataikat kiállítani.

Az okkultista világkongresszus csodái.

Retrecben ül zsebretezt kézzel egy fiatalember és négykilós súlyzókat dobál. — Ez nem bolondság, hanem Schrenck-Notzing telekinetikus kísérlete.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a lélekutatók párisi kongresszusán csodálatosnak csodálatosabb okkultista produkciók és kísérletek történnek. Az első két nap szenzációs előadásai után — amelyekről részletesen beszámoltunk — a kongresszus további lefolyásáról az alábbi tudósításunk számol be:

(Páris, október 12.) Rendkívül érdekes volt Tischner, müncheni szemorvos előadása, aki Silber, gráci női médiummal folytatott kísérleteiről számolt be. Tischner vagy napfény, vagy erős villanyfény mellett végzett kísérleteket. A médium segítségével különös telekinetikus mutatványokat produkált. Egy nehéz asztal egy méternyire emelkedett a padló fölé, a vonó magától játszani kezdett a hegedűn, fémlemezeken monogramok jelentek meg. Silber asszony, a tudós szerint, a világ legérdekesebb médiumai közé tartozik.

Nagy várakozásokat fűztek Schrenck-Notzing előadásához. A tudós mindenekelőtt elmondotta, hogy laboratóriumában elektromos ellenőrző készülékek vannak, amelyek kizárnak minden csalást. — Schrenck-Notzing többszáz kísérletezés után arra az eredményre jutott, hogy a médium bizonyos esetekben megmozdíthat egy tárgyat tisztán azáltal, hogy a megmozdítás tényére erősen gondol. Egy Carl Weber nevű fiatal médiummal sikerült ezt megcsinálni Schrenck-Notzingnak. A kísérletek alatt a médium egy ketrebe volt bezárva és innen tisztán lelki uton ítélemelt egy csengetyűt egy távolabbi fekvő asztalról, majd négy kilós súlyzókat dobált a levegőbe. Közben zsebre tett kezekkel ült a ketreben.

A kongresszus résztvevői nagy érdeklődéssel várják a további előadásokat.

Azt mondja a fáma, hogy
PATT és PATACHON
Pelikán királya.

Női kalapok

filz- és bársony, legújabb
bécsi divat szerint, leg-
jobb színekben már

350 lejtől Josefina Deutschnál

Arad, Strada
Bratianu H. Intézetikalapok, topok és min-
denféle kalapkellékek
legolcsóbban. 5098

KÖZGAZDASÁG.

A nagybetétesektől függ a Népbank gyors likvidálása

A felszámoló bizottság munkájának megkezdését az hátráltatja, hogy a nagybetétesek egyrésze még nem írta alá a nyilatkozatot. A volt igazgatóság már eleget tett fizetési kötelezettségének.

(Arad, október 12.) Az Aradi Ipar és Népbank sorsa állandó érdeklődésben tartja Arad lakosságát, mostanában pedig a felszámoló bizottság munkája alkotja szövegét tárgyát mindenütt, de főleg ama számosak között, akik valamilyen üzleti kapcsolatban is állanak ezzel a pénzintézettel.

Munkatársunk érdeklődött a felszámoló bizottság munkájának jelenlegi állásáról és az egyik bizottsági tagtól az alábbi felvilágosítást kapta:

— Most még csak azoknak az előfeltételeknek teljesítése van folyamatban, amelyekhez az aradi pénzintézetek az akcióban való részvételüket költötték. Most folyik a betétesekkel való megállapodást tartalmazó nyilatkozatok aláírása, mert főleg ennek keresztülvitelétől függ a bankok részvétele az akcióban. A betéteseknek körülbelül 70 százaléka már aláírta a nyilatkozatot, azonban sajnálatos kell megállapítani azt, hogy azok a betétesek, akik még nem írták alá a nyilatkozatot, a bank ügyfeleinek tehetősebb rétegeiből kerülnek ki, noha ezektől hamarabb lehetne elvárni, hogy úgy a saját érdekeiket, mint az Aradi Ipar és Népbank nyíltan eléjük tárt helyzetét megértsék és a felszámolás lebonyolítása elé ne gördítsenek akadályokat. A helyzet tehát az, hogy a hátralevő nyilatkozatok mielőbbi aláírásától függ a felszámolási akció sikere, vagyis az, hogy az a sok kisbetétes, akik a pénzintézetek ígéretében bízva, aláírták a tőlük kívánt nyilatkozatokat, pénzükhöz juthassanak-e, vagy sem.

— Tisztában kell lennünk ugyanis azon körülménnyel, hogy amennyiben az intézetek által megkívánt premisszák — amelyeknek tudvalevőleg egyik legfontosabb pontja az Aradi Ipar és Népbank megegyezése betétesseivel — kellő időben nem teljesülnek, a pénzintézetek kénytelenek lennének javaslatukat visszavonni és az intézetet saját sorsára bízni. Ez esetben pedig igen kétségesé válik, hogy azok, akik most esetleg talán arra számítanak, hogy az intézet velük külön fog ki egyezni és így kedvezőbb elbánásban fognak részesülni, mint a többi betétes, nem fogják-e mai álláspontjukat keserűen megbánni.

— Ami a pénzintézetek által megkívánt többi premisszát illeti, azok teljesítése a legjobb mederben van. Az intézet volt igazgatósága ugyanis a tőle megkívánt összegeket

részint lefizette, részint pedig a szükséges biztosítékokat nyújtotta, úgy, hogy ma már csak a betétesekkel létesítendő teljes megegyezés képezi a művelet lebonyolításának egyetlen akadályát.

Igy tehát a köz és a sok-sok kisbetétes érdeke, hogy a még elmaradt betétesek a kisbetétesek helyzetét a kívánt nyilatkozatok aláírásával megkönnyítsék, amivel saját érdeküket is szolgálják.

Zürichben 3.23, Párisban 15.80 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 12.)

Kifizetések: Berlin 38.10, Amsterdam 65.25, Newyork 162, London 790, Páris 6.38, Milánó 8.88, Prága 4.82, Budapest 28.40, Zágráb 2.88, Bécs 22.90, Zürich 31.30. — Áru: Márka 38, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Pénz: Márka 37.50, dollár 158, angol font 775, francia frank 6.30, olasz lira 8.70, cseh korona 4.70, pengő 18.10, dinár 2.70, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.80.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 12.) Berlin 123.66, Amsterdam 208.05, Newyork 518.55, London 2525.75, Páris 20.36.50, Milánó 25.31.50, Prága 15.37, Budapest 90.70, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.23, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 12.) Berlin 123.67.50, Amsterdam 208.07.50, Newyork 518.47.50, London 2525.75, Páris 20.36.75, Milánó 28.32.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.25, Varsó 58, Bucuresti 3.23, Bécs 73.17.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 12.) Devizák: Páris 6.35, Berlin 38.60, London 787, Newyork 161.50, Milánó 8.84, Zürich 31.20, Bécs 22.86, Prága 4.80, Budapest 28.35.

Valuták: Napoleon 643, márka 38.25, leva 1.20, török lira 0.84, angol font 785, francia frank 6.40, svájci frank 31.10, olasz lira 8.83, drachma 2.15, dinár 2.83, dollár 160, osztrák schilling 23.10, lengyel zloty 18, pengő 28.50, cseh korona 4.74.

— Az új épületek után továbbra sem kell globális adót fizetni. Bucurestiből jelentik: A Trancu lasi-féle törvény, amely szerint az új épületek mentesek a globális adó alól, tudvalevőleg eddig nem lépett életbe, mert a törvényt revízió alá akarták venni. A pénzügyminiszter most elhatározta, hogy a globális

KEPES ELEK

készítési központ,

Arad, Bul. Regina Maria No. 2.
(Neuman-palota.)

Alapítva 1897.

Saját készítményű sörv-
és háskötőkülönlegessé-
gek. Gummiharisnyák és
bokavédők. Női és férfi
évszerek. Női és férfi keztyűk

adó alól való mentességet életbelépteti mindaddig, amíg a revíziót megvalósítják erre az évre. A miniszter az építőknek a törvényben nyújtott kedvezményét túlmagasnak találja.

— Ankét a magyar valorizációs problémáról. Budapestről jelentik: Pesthy Pál magyar igazságügyminiszter Bud János pénzügyminiszternek a részvételével ankétet rendezett a valorizációs probléma megoldására. A biztosítási törvény rendelkezései szerint legkésőbb december 31-ig be kell nyújtani a valorizációs javaslatot és elsősorban a magánjogi követelések valorizációját kell bírói úton rendezni. A javaslatot a képviselőház első ülésén terjesztik be.

Rádió-műsor.

Csütörtök, október 13. Wien—Grác. 19.30. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Zongorahangverseny. 22. Gramofonhangverseny. — Stuttgart. 20.15. Zenekari hangverseny. — Róma. 20.45. Olasz operettek. — Prága. 19.30. Szimfonikus hangverseny. 22.30. Hangverseny. — Pozsony. 18. Kvartett. 19.30. Hangverseny. — Nápoly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. Színházi zene — München. 22.20. Gramofonzene. — Milánó. 20.45. Hangverseny. 23. Jazz-band. — Leipzig. 20. Operaelőadás. — Frankfurt a. M. 16.30. A házzenekar hangversenye. — Boroszló. 21. Dalcé Strauss R. műveiből. 22.30. Táncczene. — Berlin. 20.45. Brandenburgi és berlini népzene. 22.30. Táncczene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Magyar délután. 19. Operaelőadás. 20.15. Jazz-band.

URANIABAN

Rex a híres csodáló

ügyessége felülmúlhatatlan.

Fekete cyklon

izgalmas filmjátékban.

Ezt megelőzi:

a kacagtató vig műsor.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt hirdettek: nem vállalunk felelősséget. Előkelőbb bécsi leány-penzionátus O. von CASTALY

Wien, VIII. Langgasse 55. Interurb. Telefon 27.422. Összevont egy reform-gimnáziummal és kereskedelmi iskolával, továbbképző-intézet, előkészítés az állami vizsgákra nyelvekből és zenéből, könyvtár, háztartási és főzőiskola, műipar, sport, legmodernebb higiénikus komfort, hideg és meleg vízvezeték, szép terrass-kert, internátus, félinternátus, externátus. A tulajdonos egy szakorvos által vezetett, egész évben nyitva levő gyermeküdülő otthonnal bir Salzburg mellett. Legjobb referenciák. Mérsékelt árak. 5428

15 | 16 | 17 | 18

Laura la Plante

3 hasznos dolgot intéz el?

- 1.) Megtanulja hogyan kell a fiatal menyecske szeszéjeinek magát alávetnie mézeshetekben.
- 2.) Elsajátítja a szikes charleston táncot.
- 3.) Kellemesen szórakozik

az Uránia charleston király
tanulságos vigjáték előadásain.

Reginald Deni

Elemi iskola megnyitásához

Ajánlok: iskolatáskát, sziltartót, palatáblát, füzeteket, irkatartót, mindenféle írószereket nagy választékban, olcsó árban. Összes iskola kötták hegedűre, zongorára rakatáron.

Naményi papírkereskedés

Üzlethelyiség berendezése!

Bul. Reg. Ferd. (Boros B.-tér)
azonnal átvehető. — Olm az
Aradi Közlöny kiadójában. 5098

Nagy famegtakarítás

A fűtőtechnika csodája!

50% tüzelőanyag megtakarítását.

HAMMER ZSIGMOND és FIA

szabadalmított
fűtőanyag

ZSIGUCZI-féle kályhákna!

Szamos elismert levél és hivatalos
szakvélemény bizonyítja jószágát és
megtekinthető a készítő
üzletében Arad, Bulevardul Regiele
Ferdinand No. 27. (Boros B.-tér.)

UTLEVELEKRE ÉS EGYÉBB HIVAT-

LOS IGAZOLVÁNYOKRA

FÉNYKÉPET

a legszebb kivitelben, gyorsan
és mérsékelt ár mellett a

FOTORADIO

FÉNYKÉPÉSZET KÉSZÍT.

Str. Consistoriului és Str. Mărăsești
(Bajthánv és Kossuth-u.) sarkán. 5025

Női és gyermek felöltők Iuliu PLESZ Gyula

legelősebb bevásárlási forrása:

600 Arad, Str. Col. Pirioi 5. (Vörösmarty-u.) a színház
hátsó belsőterét szemben. Saját érdekében
győződjön meg utólagos versenyképességéről.
Hiteles egyének részletfizetése is kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznapi 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb
hirdetés ára 10 szóig hétköznapi 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhúzóddok. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szöveget, amely or-
vosi alakiában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig
veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Alán-
latok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A
kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a ki-
adóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a leg-
jobb az **EGGER-
PETROL**. — Kapható minden dro-
guériában és minden gyógyszerárban.

KEDDEN. Piața Avram Iancu—Str. Moi-
se Nicoara uccarészen rendez-vousre
nem mehettem, kottóhétre elutaztam:
csak hogy megszólalt, okvetlen irjon, hol
láthatom, kézsók. Apollo mozipartner.
5423

ASSZONYOM. szívt szinaranyak kép-
zeltem: ... s bár Neroi kegyetlenség-
gel huzta keresztül — e hitemet, —
mégis esdve kérem, tartson meg szá-
monra egy szál Georgetát. 5438

ALKALMAZÁS.

IDŐSEBB urinő házvezetőnőnek ajánl-
kozik magános urhoz vagy urinőhöz ti-
zenötödikére. Cimeket az Aradi Közlöny
kiadójába kér. 5429

HÁZVEZETŐNŐ. szerénylányt, 15-
zéshez és varráshoz értő keres őzv.
Kleinné, Piața A. Iancu 11. II. 5427

JÓLFŐZŐ, rendszerető, középkorú nőt
keres vidékre magános ur. Str. Consis-
toriuului 29. 5425

FENTIÁRÓ beteg uriember mellé ápoló-
nő kerestetik. Cím az Aradi Közlöny
kiadójában. 5433

MINDENES főzőnő állást keres. Cím
Piața Imp. Traian (Atilla-tér) 1. ház-
mester. 5439

TISZTA, jólfőző mindenek jó fizetéssel
15-ére felvétetik. Piața Catedralii (Tö-
köly-tér) 5. földszint balra. 5440

LAKÁS.

FÖTÉREN irodának, üzletnek. I. emeleti
3 szobából álló helyiség kiadó. Bőveb-
bet az Aradi Közlöny kiadójában. 1500

TISZTA, szép uccal butorozott szoba
kiadó 1—2 intelligens uriembernek. Str.
Gh. Lazăr 6. 5430

KETSZOBÁS udvari lakás mellékhe-
lyiségekkel kiadó. Cimek az Aradi Közlöny
kiadójába kértnek. 5441

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ANTIKA ÓRA, autóbunda, férfi és női
bundák, télikabátok, férfi öltönyök, smo-
king, keleti és gyári szőnyegek, fésül-
ködő tükrök, varrósztalok, hármás
szekrény, mángorló, ebéldívany, an-
tik komód, antik szekrény, Biedermeier
szalon, asztalnemű, gyermekkoszlik, fo-
tók, nagy horgolt terítő, íróasztalok,
asztalok, székek, előszobafal, függő-
ágyak, storeok, stb. eladók. Salgóné, Str.
Consistoriuului 12. (Batthyány-u.) I. em.
jobb. 1000

Hölgyek figyelmébe!!

Divat bársonyok, flanelok és selymek
nagy választékban érkeztek.

**Püszö- és haskötőnek való kö-
lönleges erősségű anyag**
(drill) kapható:

RIPPNER és BENKÓ
divatruházban 1036
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)

EGY 4—5 méteres ebéldívanyeg eladó.
Érdeklődni a Fekete-bárányban. 5434

SÖTETBARNÁ, faragott tölgy hálószo-
ba igen olcsón eladó. Böhm. Lomási
Erdőipar Csanádi-palota. 5436

ANTIKA és modern butorokat, műtar-
tyakat, antik poharakat, márkás por-
cellánokat, antik szálakat, használt buto-
rokat, szőnyeget, szervizet, férfi
ruhákat, fehérneműket, stb. bizomány-
ba veszek, azok magas árral való
gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné,
Str. Consistoriuului 12. (Batthyány-u.)
I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 500

CSERÉP 253 sz. duplafalcos,
vörös, legjobb minőségű,
legutányosabb árban és
kedvező feltételek mellett
Pollak Sándor
gőztéglagyárban Aradon,
textilgyár mellett. 1028

Cipők,
szép, tartós és legszebb
kivitelben készülnek
GOICEA
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 4. sz.
Ugyanott raktáron lévő saját készit-
ményű cipők olcsó áron kaphatók.

Perzsaszőnyegek
a legtekélyesebb kivitelben négyzet-
méterenkint 2800 lejért készen
és megrendelésre
YILDIZ
keleti szőnyeg műteremben
Arad, Calea Saguna No. 119.
(Variașy Lajos-ucca) 5432

OKTATÁS.

FRANCIÁT, nagyon olcsón tanítok,
érettségire franciából előkészítek. Str.
Unirei 1. 5251

ÜZLETEK.

PECICAN jóforgalmu PAPIRÜZLET más
elfoglaltság miatt eladó. Cím Lóbi hí-
lapirodában. 5442

ÜZLETHELYISÉG főpostával szemben
október 15-re kiadó. Ugyanott souterén
lakások. Értékzni Str. Consistoriuului
No. 29. 5426

KÜLÖNFÉLÉK.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) ál-
landóan bővül a legkiválóbb műdonsá-
gokkal. 4654

ÜGYNÖKÖK
férfiak, nők, magas fize-
téssel felvétetnek. 5437
BRAUN Arad, Calea Banatului
(Asztalos Sándor-u.) 3.

MEGHIVÓ

a 18-ik osztrák állami osztálysorsjátékra
A világ legjobb és legkedvezőbb sorsjátéka!

Miért? Mert

kis rizikóval, nagy esélyei vannak.

Miért? Mert

egyetlenegy sorsjeggyel nyerhet szerencsés
esetben 750.000 Schillinget vagyis 18 millió lejt

Miért? Mert

csak száz ezer sorsjegy lesz kibocsátva és ezek
közül 50.000 nyereménnyel sorsoltatik ki,
tehát a sorsjegyek fele. : Köztük S 500.000 =
Lej 12 millió, S 250.000 = Lej 6 millió, S
100.000 = Lej 2-4 millió, S 75.000 = Lej 1-8
millió, S 60.000, S 50.000 stb. nyeremény.

Miért? Mert

a nyeremények készpénzben, min-
den levonás nélkül kívánatra bár-
mely valutában, napi áron, azonnal ki lesz-
nek fizetve.

Az össznyeremények értéke

10.640.000 Schilling vagyis kb. 260 Milió Lej

Rendeljen azonnal!

az alábbi rendelőlapon a közismerten szerencsés cégnél

Glücksfirma Schwalm & Comp.

Wien, I., Reichsratsstrasse 11/a.

A készlet kicsiny!

A kereslet igen nagy!

Az első osztály huzása 1927. december hó 28-30

Sorsjegyárak:

Egész S 32 = Lej 800 Fél S 16 = Lej 400 Negyed S 8 = Lej 200
Nyolcad S 4 = Lej 100.

Fizetendő a sorsjegy vétele után.

Itt kivágni és zárt borítékban beküldeni!

Alulírott rendelek a 18-ik állami osztrák osztálysorsjátékra

— drb. Egész sorsjegyet a Lej 800.—
— drb. Fél sorsjegyet ... a Lej 400.—
— drb. Negyed sorsjegyet a Lej 200.—
— drb. Nyolcad sorsjegyet a Lej 100.—

Pontos címem:

Név

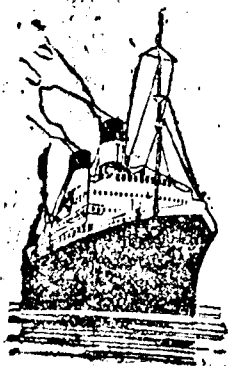
Foglalkozás

Város

Megye

(Olvasható írást kérünk).

5387

N.G.I.
Genova

NAVIGAZIONE GENERALA ITALIANA

Nagyromániai vezérképviselőt:

GATTORNOS.A.R.

București, Calea Grivitei No. 143.

Flók: Timisoara, IV., Bonnáz-ucca 20.

5331

Közvetlen expressz gőzvonali és rendszeres forgalom

Észak-, Dél- és Középamerikába

Genová keresztül az ujonnan épi-
tett óriási gőzökkel, melyek III.
osztályu kabinokkal vannak ellátva.
Felvilágosítással készségesen díjmentesen szolgálunk.
Az „AUGUSTUS” nevű hajóirás 1927. nov.
10-én indul. A leghatalmasabb delamerikai óceánjáró